



AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CONTROL AL EXPORTURILOR STRATEGICE ȘI AL INTERZICERII ARMELOR CHIMICE



"Artilerişti în marş" - Nicolae Grigorescu

RAPORT

PRIVIND CONTROLUL
EXPORTURILOR DE ARME
2000-2001

Cuprins

	pagina
Capitolul 1. Introducere	3
Capitolul 2. Cadrul internațional privind exporturile de arme	4
2.1. Controlul multilateral al exporturilor de arme	4
2.1.1. Aranjamentul de la Wassenaar pentru controlul exporturilor de arme convenționale și produse și tehnologii cu dublă utilizare	4
2.2. Cooperarea internațională și transparența în exporturile de arme	7
2.2.1. Registrul ONU de arme convenționale	7
2.2.2. Cooperarea cu Uniunea Europeană. Codul de conduită al UE privind exporturile de arme	8
2.3. Embargouri internaționale privind exporturile de arme	9
2.4. Controlul exporturilor de arme de calibru mic și armament ușor	11
2.4.1. Inițiativa ONU privind armele de calibru mic și armamentul ușor	11
2.4.2. Documentul OSCE privind armele de calibru mic și armamentul ușor	11
2.4.3. Uniunea Europeană și controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor	12
2.4.4. NATO și controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor	12
2.4.5. Alte inițiative regionale	13
Capitolul 3. Cadrul legislativ și instituțional național	14
3.1. Crearea și evoluția sistemului național de control	14
3.2. Principiile ce stau la baza controlului exporturilor de arme	14
3.3. Baza legală	15
3.4. Autoritatea națională	16
3.5. Cooperarea interinstituțională	18
3.5.1. Consiliul Interministerial	18
3.5.2. Grupul Român pentru Neproliferare	19
3.5.3. Alte organisme abilitate	20
3.6. Linii directoare, mecanisme și proceduri de control	21

3.6.1. Autorizarea	21
3.6.2. Licențierea	21
3.6.3. Permise	22
3.6.4. Controlul postlivrare	22
Capitolul 4. Acțiuni privind întărirea regimului de control al exporturilor de arme în anul 2001	23
4.1. Perfecționarea cadrului legislativ	23
4.2. Perfecționarea cadrului organizatoric	24
4.3. Eficientizarea cooperării interinstituționale	25
4.4. Dezvoltarea relației guvern – industrie	25
4.5 Dezvoltarea cooperării internaționale	27
Capitolul 5. Controlul exporturilor românești de arme convenționale. Date statistice	28
5.1. Activități de comerț exterior autorizate	28
5.2. Operațiuni de comerț exterior licențiate	30
5.2.1. Procesarea, examinarea și avizarea cererilor de licență	30
5.2.2. Licențe eliberate	32
5.2.3. Exporturi realizate	34
5.3. Operațiuni necomerciale, de tranzit și transbordare	38
5.3.1. Permise pentru operațiuni necomerciale	38
5.3.2. Permise de tranzit internațional	39
5.3.3. Permise de transbordare	40
5.4. Respectarea embargourilor și altor regimuri restrictive	40
5.5. Controale și măsuri pentru respectarea legalității	41
Capitolul 6. Direcții de acțiune și dezvoltări în perspectivă	42
Anexa nr. 1. Codul de conduită al Uniunii Europene privind exporturile de arme	46
Anexa nr. 2. Lista de armamente, muniții și alte produse militare	50

Capitolul 1. Introducere

Controlul exporturilor de arme¹ reprezintă o componentă importantă a politicii externe românești în perioada de după 1990. Ea este determinată în principal de sfârșitul războiului rece și de crearea noilor condiții favorabile, care fac posibilă creșterea contribuției României la asigurarea securității și stabilității regionale și internaționale.

Având ca scop prevenirea proliferării produselor și tehnologiilor care pot contribui la dezvoltarea, producerea și utilizarea armelor de distrugere în masă, controlul exporturilor reprezintă pentru comunitatea internațională dimensiunea comercială a securității internaționale.

Dezvoltările în acest domeniu sunt puternic influențate de tendințele de globalizare a economiei mondiale, inclusiv cele referitoare la exporturile de arme și de produse cu dublă utilizare – civilă și militară.

Atacurile teroriste din 11 septembrie 2001 din Statele Unite ale Americii au readus în prim planul atenției comunității internaționale și necesitatea întăririi controlului exporturilor, a unei strânse cooperări internaționale în materie.

Atașată principiilor și valorilor democratice universale și în vederea îndeplinirii obligațiilor și angajamentelor asumate prin tratate, convenții și aranjamente internaționale la care România a devenit stat membru, țara noastră a instituit în 1992 regimul de control al exporturilor și importurilor de produse strategice (arme și produse și tehnologii cu dublă utilizare). Schimbarea destinației finale a acestor categorii de produse poate contribui substanțial la creșterea potențialului militar al unor state și la proliferarea armamentelor și, prin urmare, ar conduce la creșterea instabilității și tensiunilor pe plan regional și internațional.

Instituirea regimului de control al exporturilor și importurilor de produse strategice, element important al politicii de apărare și securitate națională, nu a fost și nu este de natură să îngrădească dreptul legitim al României de a-și asigura mijloacele necesare de apărare în conformitate cu principiile dreptului internațional public stipulate în Carta Națiunilor Unite.

În condițiile favorabile apărute după 1990 crearea cadrului legislativ și instituțional în domeniu a facilitat substanțial accesul nediscriminatoriu al României la produse și tehnologii avansate, permițând atât re tehnologizarea și modernizarea economiei naționale în ansamblu cât și dotarea sistemului național de apărare cu produse și tehnologii militare performante, de natură să facă posibilă integrarea țării noastre în structurile economice și de securitate europene și euroatlantice.

Existența unui sistem dezvoltat de control al exporturilor de produse strategice și, în acest cadru, a unei autorități naționale capabile să administreze eficient acest domeniu reprezintă una dintre condițiile pentru admiterea României în NATO și în Uniunea Europeană.

¹ În cuprinsul acestui raport prin termenul arme se înțelege arme, muniții și alte produse militare

Prezentul raport, primul de acest gen elaborat după instituirea regimului de control al exporturilor și importurilor de produse strategice, prezintă cadrul internațional și național în care se desfășoară operațiunile de transfer de arme și date statistice ale exporturilor românești de astfel de produse în perioada 2000 – 2001, în scopul identificării tendințelor și proiectării măsurilor și acțiunilor necesare perfecționării sistemului național de control în domeniu.

Raportul reprezintă o dovadă a eforturilor pe care România le întreprinde pentru promovarea unei politici de export responsabile și pentru dezvoltarea unor mecanisme și proceduri efective de control, de natură să sprijine procesul de prevenire și combatere a acumulărilor potențial destabilizatoare de arme în diferite țări sau regiuni ale globului.

Raportul se înscrie în noua politică dusă de Guvernul României care vizează creșterea transparenței și comunicării în relația guvern-industrie și guvern-societatea civilă. Prin aceasta, România își sporește contribuția în cadrul procesului de transparență și cooperare internațională, promovat activ de statele participante la regimurile internaționale de neproliferare și control al exporturilor.

Capitolul 2. Cadrul internațional privind exporturile de arme

2.1. Controlul multilateral al exporturilor

2.1.1. Aranjamentul de la Wassenaar pentru controlul exporturilor de arme convenționale și produse și tehnologii cu dublă utilizare²

Aranjamentul de la Wassenaar pentru controlul exporturilor de arme convenționale și produse și tehnologii cu dublă utilizare (AW) a fost creat în 1996 cu scopul declarat de a contribui la securitatea și stabilitatea regionale și internaționale, prin promovarea transparenței și a unei mai mari responsabilități în transferurile de arme și de produse și tehnologii cu dublă utilizare.

AW are ca obiectiv prevenirea acumulărilor destabilizatoare de asemenea arme și de produse și tehnologii sensibile, precum și prevenirea dezvoltării, perfecționării sau sprijinirii capacităților militare care ar putea conduce la subminarea scopului menționat.

AW este menit să întărească cooperarea între statele participante, prin armonizarea politicilor naționale de control, având ca scop prevenirea achiziționării de arme și produse sensibile cu dublă utilizare (civilă și militară) destinate scopurilor militare, în condițiile în care situația politică în regiunea recipientă sau comportamentul unui stat este sau devine un motiv de îngrijorare majoră pentru statele participante.

Acest aranjament multilateral nu este îndreptat împotriva nici unui stat sau grup de state, nu împiedică tranzacțiile civile făcute cu bună credință și nici nu interferează cu drepturile statelor de a achiziționa mijloace legitime de autoapărare în conformitate cu Carta Națiunilor Unite.

² În cuprinsul acestui raport termenul „arme convenționale” este identic cu termenul „arme”

Linii directoare și listele de arme și de produse și tehnologii cu dublă utilizare supuse controlului sunt cuprinse în documentul *Elemente Inițiale* adoptat de către statele membre fondatoare la 3 aprilie 1996.

Conform acestui document și în scopul coordonării politicilor naționale de control al exporturilor și a promovării celor mai bune practici în materie, principalul mecanism de cooperare între statele participante este cel al schimbului de informații cu privire la transferurile internaționale cu astfel de produse către statele nemembre ale AW.

În vederea combaterii riscurilor asociate transferurilor de produse și tehnologii sensibile statele participante promovează în cadrul acestui aranjament atât schimbul de informații generale, cât și schimbul de informații specifice cu privire la transferuri și refuzuri. În acest format statele participante sunt încurajate, de asemenea, să promoveze schimbul voluntar de informații referitoare la orice aspecte ce preocupă în acest domeniu comunitatea internațională și pe fiecare stat participant în parte.

În prezent AW cuprinde 33 de state participante³ și reprezintă singurul regim internațional de control care reunește cea mai mare parte a principalilor exportatori de arme din lume. Aranjamentul dispune de un cadru organizatoric adecvat schimbului de informații, format din Plenară, grupurile de lucru și Secretariatul AW cu sediul la Viena. Grupurile de lucru ale AW sunt:

- Grupul General de Lucru, în cadrul căruia se realizează schimbul de informații generale și specifice vizând activitatea de ansamblu, cu consecințe în planul armonizării și perfecționării politicilor naționale de control al exporturilor;
- Grupul de Experți, orientat pe evaluarea, modificarea și completarea periodică a listelor de control în funcție de nivelul tehnologic atins de produsele controlate și de relevanța lor strategică în relație cu scopul și obiectivele AW;
- Grupul Responsabililor cu Licențierea și Controlul, orientat pe evidențierea și armonizarea practicilor naționale în domeniul licențierii și controlului transferurilor de produse și tehnologii sensibile.

Activitatea grupurilor de lucru este finalizată în rapoarte, cuprinzând recomandări agreate de participanți pe bază de consens.

Plenara AW dezbate și adoptă, prin consens, măsurile propuse de grupurile de lucru. Ulterior acestea sunt implementate în sistemele naționale de control al exporturilor.

România este membru fondator al AW din aprilie 1996. Participarea României la AW are o importanță deosebită în plan politic și economic, marcând accesul neîngrădit la produsele și tehnologiile avansate, în măsură să susțină procesul de reformă economică și de modernizare a economiei românești, precum și de dotare a sistemului național de apărare cu mijloace moderne de luptă.

³ Argentina, Australia, Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, Cehia, Republica Coreea, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Japonia, Luxemburg, Marea Britanie, Norvegia, Noua Zeelandă, Olanda, Polonia, Portugalia, România, F. Rusă, Slovacia, Spania, Suedia, SUA, Turcia, Ucraina, Ungaria. Detalii suplimentare la www.wassenaar.org.

Pentru România, aceasta presupune și o creștere substanțială a responsabilităților pe linia respectării angajamentelor internaționale asumate în domeniul transferurilor de arme și de produse sensibile cu dublă utilizare.

În anul 2000, preocupările statelor participante ale AW au fost focalizate pe continuarea dezbaterilor privind:

- obținerea consensului asupra elementelor de control al Sistemelor de Apărare Aeriană Portabile - MANPADS;
- extinderea schimbului de informații specifice și la alte produse militare, în special la transferurile de arme mici și armament ușor;
- evidențierea celor mai bune practici pentru la eficientizarea controlului exporturilor;
- modalitățile de control al surplusului de arme prin colectarea și distrugerea lor sau prin valorificarea la export, în condiții care să nu contribuie la proliferarea armelor;
- examinarea și actualizarea listelor cuprinzând arme și produse și tehnologii cu dublă utilizare supuse controlului destinației finale.

La Plenara AW din decembrie 2000 au fost adoptate noile liste de control precum și un document referitor la criteriile ce trebuie luate în considerare la procesarea și aprobarea unor transferuri de produse foarte sensibile, ca o contribuție a statelor la definirea și aplicarea conceptului de vigilență extremă.

Anul 2001 a adus în atenția statelor participante ale AW noi aspecte ale problematicii controlului exporturilor cu care se confruntă comunitatea internațională:

- prevenirea achiziționării de arme și produse și tehnologii cu dublă utilizare de către persoane, grupări și organizații care desfășoară activități teroriste;
- necesitatea intensificării schimbului de informații generale prin accentuarea preocupărilor privind evaluările globale și regionale, a programelor și proiectelor ce constituie o îngrijorare pentru comunitatea internațională;
- creșterea contribuției AW la respectarea regimului de embargo impus de Consiliul de Securitate ONU, cu precădere asupra transferurilor către UNITA (Angola) și Afganistan;
- extinderea schimbului de informații specifice și la alte subcategorii din Registrul ONU de arme convenționale și dezvoltarea procedurilor de notificare a refuzurilor și pentru produsele militare cu relevanță strategică ridicată;
- controlul transferurilor intangibile de tehnologii și a transferurilor orientate pe utilizarea finală (catch-all);
- evaluarea oportunității instituirii controlului asupra intermediarilor și brokerilor și evidențierea celor mai bune practici în acest domeniu;
- examinarea și actualizarea listelor supuse controlului destinației finale în funcție de evoluția tehnologică și de relevanța strategică a produselor.

Printre măsurile importante adoptate de Plenara din decembrie 2001 se detașează cea referitoare la completarea documentului de bază al AW, *Elemente inițiale* cu un paragraf referitor la contribuția pe care statele participante trebuie să o aducă la efortul global al luptei împotriva terorismului.

În cursul anului 2001 a fost dat în folosință sistemul informatic „The Wassenaar Arrangement Information System” - WAIS destinat schimbului de informații pe cale electronică între statele participante prin intermediul Secretariatului AW.

În perioada 2000-2001 au fost identificate patru domenii importante cu care se confruntă AW și care pot contribui la eficientizarea controlului exporturilor: controlul preventiv, investigarea transferurilor ilicite, sancțiunile și aplicarea acestora, cooperarea și schimbul de informații pe plan internațional.

Evenimentele din 11 septembrie 2001 din Statele Unite ale Americii și cele ce au urmat acestora au adus în fața AW o nouă dimensiune, aceea a luptei globale pentru prevenirea și combaterea terorismului internațional. În acest sens întărirea cooperării multilaterale reprezintă un domeniu prioritar în atingerea scopului și obiectivelor menționate în *Elemente Inițiale*, așa cum au fost ele amendate de către Plenara AW din decembrie 2001.

Statele participante ale AW au convenit să schimbe informații generale privind riscurile asociate transferurilor de arme și de produse și tehnologii cu dublă utilizare și să acționeze în coordonarea politicilor naționale de control în vederea eliminării acestor riscuri.

În cadrul schimbului de informații specifice statele participante notifică bianual exporturile de arme efectuate către statele neparticipante pentru aceleași categorii de arme cuprinse în Registrul ONU de arme convenționale. Pentru articolele și tehnologiile relevante pentru scopurile aranjamentului, cuprinse în lista de arme, statele participante pot notifica voluntar refuzurile de licențe.

România și-a îndeplinit consecvent angajamentele ce-i revin în calitate de stat participant AW, prin transmiterea pentru perioada 2000 – 2001, de două ori pe an (până la datele stabilite în procedura de notificare 30 aprilie și 30 octombrie), a datelor referitoare la exporturile către statele neparticipante.

În cadrul reuniunilor grupurilor de lucru și ale Plenarei AW România a sprijinit inițiativele privind extinderea domeniului de aplicabilitate a schimbului de informații specifice, inclusiv a celor voluntare, în sensul cuprinderii de noi subcategorii de arme.

2.2. Cooperarea internațională și transparența în exporturile de arme

2.2.1. Registrul ONU de arme convenționale

Registrul ONU de arme convenționale a fost înființat prin Rezoluția Adunării Generale ONU 46/36 L din 9 decembrie 1991 și recunoscut ca un important pas în eforturile internaționale de promovare a deschiderii și transparenței în domeniul militar.

Registrul joacă un rol important în prevenirea acumulărilor destabilizatoare de arme prin raportarea în fiecare an, de către statele membre ONU, a transferurilor de sisteme de arme majore, care sunt clasificate în șapte categorii: tancuri de luptă, vehicule de luptă blindate, sisteme de artilerie de calibru mare, avioane de luptă, elicoptere de atac, nave de război și rachete și lansatoare de rachete.

În anul 2000 - cel de-al noulea an al Registrului - 112 state dintre cele 189 membre ONU au transmis date despre importurile și exporturile lor de arme din cele șapte categorii, estimându-se că acestea reprezintă valoric peste 90% din comerțul mondial legal acoperit de Registru.

România a raportat anual transferurile care fac obiectul Registrului ONU de arme convenționale. Țara noastră sprijină eforturile Națiunilor Unite îndreptate spre participarea universală la Registru a tuturor țărilor membre și încurajează, totodată, recomandările făcute în anul 2000 de Grupul de Experți Guvernamentali care vizează lărgirea domeniului de aplicabilitate a acestui instrument de raportare.

2.2.3. Cooperarea cu Uniunea Europeană.

Codul de conduită al UE privind exporturile de arme

Controlul exporturilor de echipamente militare este unul dintre domeniile de cooperare ale statelor membre UE în cadrul politicii externe și de securitate comună (PESC).

Cele 15 state membre, împreună cu statele candidate la aderare, dezbate în mod regulat problematica privind controlul exporturilor în formatul Troica COARM (Grupul de Lucru al Consiliului UE privind exporturile de arme cu statele candidate).

Principalul instrument utilizat în cadrul reuniunilor COARM îl reprezintă adoptarea celor mai bune practici din statele membre ale UE în sistemele naționale de control al exporturilor din statele candidate.

România a participat activ la reuniunile COARM cu țările candidate la aderare, ocazie cu care a făcut cunoscute evoluțiile înregistrate de sistemul național de control al exporturilor, în special cele din anul 2001.

Un pas important în cooperarea intracomunitară privind politica de control al exporturilor l-a reprezentat adoptarea de către Consiliul de miniștri, la 8 iunie 1998, a Codului de conduită privind exporturile de arme, care are la bază criteriile comune pentru exportul echipamentelor militare adoptate de Consiliile Europene de la Luxemburg (1991) și de la Lisabona (1992). Criteriile Codului de conduită sunt prezentate în anexa nr. 1 la prezentul Raport.

România, în calitate de stat candidat la UE, a aderat la Codul de conduită în iulie 1998 și aplică toate cele 8 criterii cuprinse în acesta în practica examinării și aprobării cererilor de licență de export de arme.

Codul de conduită conține 8 criterii care trebuie aplicate în procesul de licențiere a exporturilor, statele membre UE având posibilitatea de a aplica o politică mai restrictivă în materie. În vederea realizării convergenței politicilor de export

statele membre UE s-au declarat de acord să întărească schimbul de informații în domeniu.

În conformitate cu prevederile Codului de conduită, fiecare stat membru trebuie să notifice celorlalte state cererile de tranzacții de export care nu au fost aprobate. Ulterior, oricare stat căruia îi este prezentată o cerere „esențial identică”, va consulta statul care a refuzat licența înainte de a aproba efectuarea tranzacției. Codul solicită, de asemenea, statelor membre să prezinte un raport anual privind aplicarea acestuia precum și datele privind exporturile de echipamente militare. Anual COARM redactează un raport consolidat care este prezentat Consiliului de Miniștri și, ulterior, Parlamentului European.

Conform prevederilor Codului de conduită, statele membre UE au datoria să încurajeze și alte state exportatoare de arme să subscrie la principiile prevăzute de cod. În acest context trebuie privită semnarea, în decembrie 2000, a Declarației comune UE - SUA privind promovarea unei politici de control al exporturilor responsabilă și deschisă în cadrul procesului de cooperare internațională.

În procesul permanent de actualizare a listei de produse militare supuse controlului destinației finale și ca urmare a adoptării listei comune de echipamente militare aferente Codului de conduită privind transferurile de arme prin Declarația din 13 iunie 2000 a Consiliului pentru Afaceri Generale al UE, România a actualizat lista națională de arme, muniții și alte produse militare prin Hotărârea Guvernului nr. 844/2001.

2.3. Embargouri internaționale privind exporturile de arme

Transferurile românești de arme în perioada 2000 – 2001 au fost condiționate de respectarea embargourilor și a altor măsuri restrictive impuse comerțului cu arme prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, decizia Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, acțiunile și pozițiile comune ale Consiliului Uniunii Europene sau rezultate din relațiile de parteneriat strategic angajate de România cu unele țări.

Un tablou al embargourilor internaționale în vigoare în perioada 2000 – 2001 este prezentat în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1

Embargourile internaționale privind comerțul cu arme, 2000 – 2001

Țara	Instituit la:	Până la:	Baza legală
Embargouri obligatorii ale ONU			
Afganistan (talibani)	19.decembrie2000	-	RCS 1333
Angola (UNITA)	15 septembrie 1993	-	RCS 864
Eritreea	17 mai 2000	16 mai 2001	RCS 1298
Etiopia	17 mai 2000	16 mai 2001	RCS 1298
Irak	6 august1990	-	RCS 661
Liberia ^a	18 noiembrie1992 7 martie 2001	7 martie 2001	RCS 788 RCS 1343
Rwanda (rebeli) ^b	16 august 1995	-	RCS 1011
Sierra Leone (rebeli) ^c	5 iunie1998	-	RCS 1171

Somalia	23 ianuarie 1992	-	RCS 733
Republica Federală a Iugoslaviei	31 martie 1998	10 septembrie 2001	RCS 1160
Embargouri neobligatorii ale ONU			
Afganistan	22 octombrie 1996	19 decembrie 2000	RCS 1076
Armenia	29 iulie 1993		RCS 853
Azerbaidjan	29 iulie 1993		RCS 853
Eritreea	12 februarie 1999	17 mai 2000 ^e	RCS 1227
Etiopia	12 februarie 1999	17 mai 2000 ^e	RCS 1227
Yemen	1 iunie 1994		RCS 924
Embargouri ale Uniunii Europene			
Afganistan ^d	17 decembrie 1996	-	96/746/PESC
Bosnia și Herțegovina	26 februarie 1996	-	96/184/PESC
China	27 iunie 1989	-	Declarația Consiliului European 1989
Croația ^e	26 februarie 1996	8 octombrie 2001 ^x	96/184/PESC
Congo	7 aprilie 1993	-	Declarația nr. 33/1993
Eritreea ^{f.g}	15 martie 1999	31 mai 2001	1999/206/PESC
Etiopia ^{f.g}	15 martie 1999	31 mai 2001	1999/206/PESC
Indonezia ^g	17 septembrie 1999	17 ianuarie 2000	1999/624/PESC
Irak	4 august 1990	-	Declarația nr. 56/1990
Libia	27 ianuarie 1986	-	Declarația privind terorismul internațional și criza mediteraneană a Consiliului de miniștri al UE
Myanmar (fosta Birmania) ^f	29 iulie 1991		Declarația Consiliului afacerilor generale
Sierra Leone ^{c.g}	8 decembrie 1997		98/409/PESC
Sudan ^f	15 martie 1994	-	94/165/PESC
Republica Federală a Iugoslaviei ^{g.h.}	26 februarie 1996	8 octombrie 2001 ^x	96/184/PESC
Embargouri OSCE			
Nagorno-Karabakh	28 februarie 1992	-	Declarația Comitetului oficialilor CSCE

Abrevieri:

PESC – politica externă și de securitate comună

RCS – rezoluția Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite

LEGENDĂ

^{a.} nu se aplică livrărilor către forțele din grupul de monitorizare al ECOWAS din Liberia

^{b.} nu se aplică livrărilor către forțele guvernamentale din Rwanda. Embargoul se aplică și echipamentelor destinate statelor vecine dacă acestea urmează să fie utilizate în Rwanda.

^{c.} nu se aplică livrărilor către forțele din grupul de monitorizare al ECOWAS din Sierra Leone.

^{d.} nu se aplică livrărilor din contractele deja finalizate.

^{e.} Țările din Europa Centrală și de Est candidate la Uniunea Europeană, Cipru și țările din EFTA (Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția), membrii Zonei Economice Europene au declarat că susțin obiectivele acestui embargo.

^{f.} nu se aplică livrărilor din contractele deja încheiate.

^{g.} Țările din Europa Centrală și de Est candidate la Uniunea Europeană, Cipru și țările din EFTA (Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția), membrii Zonei Economice Europene au declarat că susțin obiectivele acestui embargo.

^{h.} impus ca embargo asupra teritoriului fostei Iugoslavii.

^{x.} cererile de licență vor fi analizate caz cu caz.

2.4. Controlul exporturilor de arme de calibru mic și armament ușor

2.4.1. Inițiativa ONU privind armele de calibru mic și armamentul ușor

Prin Rezoluția nr. 54/54V din 15.12.1999 Adunarea Generală a decis convocarea pentru anul 2001 a Conferinței ONU privind traficul ilicit de arme de calibru mic și armament ușor sub toate aspectele sale.

Prin aceeași rezoluție a fost creat Comitetul Pregătitor având ca mandat pregătirea recomandărilor către Conferință incluzând obiectivele, agenda de lucru, regulile de procedură și proiectele de documente finale, inclusiv proiectul Programului de acțiune pentru prevenirea, combaterea și eradicarea traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor sub toate aspectele sale.

În cursul anului 2000 s-au desfășurat lucrările primei sesiuni a Comitetului Pregătitor, urmate de alte 2 sesiuni programate pentru ianuarie, respectiv martie 2001.

Urmare Rezoluției Adunării Generale nr. 55/415 Conferința s-a desfășurat în perioada 9 – 20 iulie 2001 la sediul ONU din New York. Principalul document adoptat a fost *Programul de acțiune pentru prevenirea, combaterea și eradicarea traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor sub toate aspectele sale* care își propune încurajarea statelor membre ONU la reducerea gradului de proliferare a acestor arme și la creșterea transparenței în materia exporturilor de arme.

2.4.2. Documentul OSCE privind armele de calibru mic și armamentul ușor

Documentul OSCE privind armele de calibru mic și armamentul ușor a fost adoptat în noiembrie 2000, fiind apreciat ca cel mai cuprinzător și pragmatic document care are ca obiectiv combaterea proliferării armelor de calibru mic și armamentului ușor.

Fiind un program de acțiune comprehensiv care angajează politic statele membre OSCE, documentul conține obiective, norme, principii și măsuri de transparență precum și criteriile comune de export și de control al exporturilor (schimb de informații, proceduri de import, export și tranzit, măsuri de control asupra activităților de intermediere în comerțul internațional cu arme și măsuri de îmbunătățire a cooperării în aplicarea legii).

În scopul combaterii traficului ilicit, documentul OSCE include măsuri referitoare la producerea, marcarea, înregistrarea și distrugerea surplusurilor de astfel de arme.

În vederea efectuării unui schimb eficient de informații statele membre s-au angajat să notifice până la 30 iunie 2001 datele privind sistemul național de producere și marcarea a acestor categorii de arme, legislația și practica națională privind procedurile, mecanismele și documentele utilizate în controlul exporturilor.

Acest document este parte integrantă a eforturilor mai largi ale OSCE îndreptate spre prevenirea conflictelor, managementul crizelor și reabilitarea post conflictuală.

În calitate de președinte în exercițiu al OSCE în 2001 România a întreprins măsurile necesare pentru declanșarea procesului de notificare în cadrul procedurilor privind schimbul de informații între statele participante OSCE și de valorificare a datelor transmise.

2.4.3. Uniunea Europeană și controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor

În decembrie 1998 Uniunea Europeană a adoptat Acțiunea comună pentru combaterea acumulărilor destabilizatoare și diseminării armelor de calibru mic și armamentului ușor, parte a unui proces mai larg de abordare coerentă și armonizată a problematicii exportului de arme.

Obiectivele Acțiunii comune sunt:

- combaterea și eliminarea acumulărilor destabilizatoare de arme de calibru mic și armament ușor;
- reducerea acumulărilor de astfel de arme la nivele care să corespundă necesităților legitime de asigurare a securității;
- soluționarea problemelor apărute datorită acumulărilor destabilizatoare.

Acțiunea comună include, de asemenea, angajamentul de a furniza asistență statelor în curs de dezvoltare în eforturile lor de stăvilire a circulației armelor, atât pe propriul lor teritoriu cât și în afara granițelor acestora.

Acțiunea comună reprezintă totodată fundamentul poziției UE în domeniu, în sensul că orice inițiativă promovată în cadrul diverselor organizații internaționale sau bilateral trebuie să fie formulată în spiritul principiilor și măsurilor preconizate de aceasta.

Ca stat candidat la UE, România a aderat și urmărește îndeplinirea obiectivelor cuprinse în Acțiunea comună adoptată de UE.

2.4.4. NATO și controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor

Preocupări în domeniul controlului, managementului și securității stocurilor, colectarea armelor de calibru mic și armamentului ușor sunt și în cadrul NATO/EAPC.

În martie 1999, cu ocazia reuniunii la nivel de ambasadori în cadrul Consiliului de Parteneriat Euro - Atlantic (EAPC) s-a convenit crearea unui grup de lucru ad-hoc orientat pe modul în care EAPC/PfP ar putea contribui la soluționarea provocărilor pe care le ridică armele de calibru mic.

Această inițiativă răspunde, de altfel, preocupării NATO privind noile tipuri de amenințări la adresa securității în spațiul euro-atlantic identificate în Noul Concept Strategic adoptat la summitul organizației desfășurat la Washington în 1999.

Programul de lucru adoptat de către grupul de lucru în 9 iulie 1999 a propus, pentru examinare, trei teme:

- gestionarea stocurilor de arme de calibru mic și armament ușor;
- sistemele și mecanismele naționale de control, aplicarea lor, inclusiv embargourile referitoare la arme;
- pregătirea și dezvoltarea misiunilor de menținere a păcii.

Raportul final al grupului, prin care acesta și-a încheiat, de altfel, activitatea, cuprinde trei propuneri de substanță:

- a** crearea unui nou capitol în Programul de Lucru al Parteneriatului;
- b** dezvoltarea activităților existente deja în cadrul Parteneriatului, pentru îndeplinirea recomandărilor grupului referitoare la pregătirea generală și la asistența și cooperarea specifică;
- c** continuarea schimbului de opinii în materie.

România a participat în perioada 2000 – 2001 la reuniunile organizate în format EAPC/PfP, având o contribuție activă la dezvoltarea schimbului de opinii în acest domeniu.

2.4.5. Alte inițiative regionale

În cadrul primei reuniuni din octombrie 1999 privind masa III a Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud - Est a fost identificat ca domeniu prioritar lupta împotriva transferurilor ilicite de arme de calibru mic și de armament ușor. În noiembrie 1999, cu ocazia Summit - ului OSCE de la Istanbul, a fost semnată de către zece state din Europa de Sud – Est, inclusiv România, o declarație comună cu privire la colectarea, distrugerea și stocarea în siguranță a armelor mici și armamentului ușor. Cu această ocazie, statele semnatare și-au dat acordul pentru folosirea Centrului SECI de la București în asigurarea schimbului de informații cu privire la traficul ilicit de arme și muniții.

De asemenea, sub auspiciile Pactului de Stabilitate, s-au organizat, în regiune, în perioada 2000 – 2001, o serie de seminarii dedicate combaterii traficului ilicit, colectării, distrugerii și stocării armelor de calibru mic și armamentului ușor, la care România a avut o participare activă.

La nivel regional este de remarcat și inițiativa Organizației Statelor Americane finalizată cu semnarea în 1997 a Convenției interamericane împotriva producerii și traficului ilicit de arme de foc, muniții, explozivi și materiale aferente.

Pe aceeași linie se înscrie și Moratoriul privind importul, exportul și producția de arme de calibru mic și armament ușor, instituit pe o perioadă de 3 ani de către 16 state aparținând Comunității Economice a Africii de Vest - ECOWAS.

Capitolul 3. Cadrul legislativ și instituțional național

3.1. Crearea și evoluția sistemului național de control

Hotărârea Guvernului nr. 594/1992 privind regimul importurilor și exporturilor de articole și tehnologii supuse controlului destinației finale, precum și al controlului exporturilor pentru neproliferarea armelor nucleare, chimice și biologice și a rachetelor purtătoare de asemenea arme a reprezentat un prim pas al României în procesul de aliniere la standardele internaționale în domeniu. Prin acest act normativ a fost înființată Agenția Națională de Control al Exporturilor Strategice (ANCEX), ca autoritate națională în domeniu, devenită ulterior (1994) Agenția Națională de Control al Exporturilor Strategice și al Interzicerii Armelor Chimice - ANCESIAC, prin extinderea domeniului de reglementare la controlul pentru interzicerea armelor chimice⁴.

În evoluția sa, regimul de control al exporturilor din România a urmat un proces continuu de acumulare și maturizare.

Astfel, adoptarea Ordonanței Guvernului nr. 31/1994, aprobată prin Legea nr.93/1994 privind regimul importurilor și exporturilor de produse strategice a reprezentat un pas important în dezvoltarea și perfecționarea sistemului național de control, pregătind condițiile pentru alinierea deplină la standardele internaționale în materie.

Urmare evoluțiilor pe plan internațional și a experienței dobândite la nivel național, a fost adoptată Ordonanța de urgență nr. 158 din 19 octombrie 1999 privind regimul exporturilor și importurilor de produse strategice, care marchează încheierea fazei de acumulare în evoluția sistemului național de control al exporturilor, pregătind astfel condițiile pentru trecerea la faza de maturizare a acestuia.

Prin prevederile sale, acest act normativ stabilește domenii noi de responsabilitate ale autorității naționale în domeniu: controlul operațiunilor necomerciale de transfer, a tranzitului internațional și transbordărilor, a transferurilor intangibile de tehnologii, controlul prin procedura “catch-all” și aduce, totodată, îmbunătățiri mecanismelor și procedurilor de control, în concordanță cu evoluțiile și practica altor state cu sisteme dezvoltate de control și, în primul rând, cu cele membre al Uniunii Europene.

Aplicarea prevederilor noului act normativ a făcut posibilă declanșarea, începând cu anul 2001, a procesului de maturizare a sistemului național de control al exporturilor.

3.2. Principiile care stau la baza controlului exporturilor de arme

Controlul exporturilor de arme se realizează cu stricta respectare a:

- a) orientărilor fundamentale ale politicii externe a României;

⁴ reglementat prin HG nr.211/1994 și întărit apoi prin Legea nr.56/1997 pentru aplicarea prevederilor Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora

- b) intereselor economice și de securitate națională;
- c) obiectivelor neproliferării armelor de distrugere în masă, a mijloacelor purtătoare de asemenea arme și a altor produse strategice utilizate în scopuri militare destabilizatoare;
- d) tratatelor și acordurilor internaționale la care România este parte;
- e) angajamentelor internaționale asumate de România;
- f) principiului cooperării cu statele care promovează o politică asemănătoare de neproliferare în acest domeniu.

3.3. Baza legală

În anul 2000, controlul exporturilor de arme a fost reglementat de următoarele acte normative:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul exporturilor și importurilor de produse strategice;
- Hotărârea Guvernului nr. 467/1999 privind produsele strategice supuse regimului de control la export și import, Anexa nr. 2;
- Ordinul nr. 25/1999 al președintelui ANCESIAC pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul exporturilor și importurilor de produse strategice;
- Ordinul nr. 27/1999 al președintelui ANCESIAC pentru aprobarea formularelor tip de autorizație și de permise conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul exporturilor și importurilor de produse strategice.

În cursul anului 2001, urmare a experienței dobândite în aplicarea regimului de control și a necesității armonizării politicii naționale de control cu liniile directoare adoptate în cadrul regimurilor internaționale de neproliferare și control al exporturilor, ca și a eficientizării sistemului de control în ansamblul său, au fost aduse o serie de îmbunătățiri în domeniul legislației secundare și terțiare. Acestea vizează în principal poziția, organizarea și funcționarea ANCESIAC în sistemul administrației publice centrale, listele naționale de control și documentele utilizate în cadrul mecanismelor și procedurilor de control.

Astfel, în cursul anului 2001 au intrat în vigoare:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2001 pentru stabilirea unor măsuri privind înființarea, organizarea/reorganizarea sau funcționarea, după caz, a unor ministere, organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituții publice;
- Hotărârea Guvernului nr. 21/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 248/2001;

- Hotărârea Guvernului nr. 844/2001 privind Lista de armamente, muniții și alte produse militare supuse regimului de control la export și import, această listă este prezentată în anexa nr. 2 a prezentului raport;
- Hotărârea Guvernului nr. 918/2001 pentru aplicarea rezoluției nr. 1333/2000 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind situația din Afganistan;
- Ordinul nr. 139/2001 al președintelui ANCESIAC pentru aprobarea formularelor-tip de licență și a altor documente prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul exporturilor și importurilor de produse strategice;
- Ordinul nr. 148/2001 al președintelui ANCESIAC pentru aprobarea formularelor-tip de autorizație, permise și alte documente prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul exporturilor și importurilor de produse strategice.

Legislația primară în materie - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/1999 - stabilește operațiunile și categoriile de produse strategice supuse regimului de control la export și import, precum și autoritatea națională în domeniu. Sunt reglementate, de asemenea, componența sistemului național de control al exporturilor și competențele instituțiilor statului în domeniu.

Actul normativ menționat conține reglementări privind autorizarea și licențierea operațiunilor de transfer, tranzit și transbordare a produselor strategice, precum și obligațiile persoanelor fizice și juridice care desfășoară activități cu această categorie de produse.

Ordonanța de urgență nr. 158/1999 reglementează regimul de sancțiuni aplicabile persoanelor fizice și juridice care încalcă prevederile regimului de control al exporturilor.

3.4. Autoritatea națională

În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/1999, Agenția Națională de Control al Exporturilor Strategice și al Interzicerii Armelor Chimice este autoritatea națională în domeniul controlului exporturilor și importurilor de arme și de produse și tehnologii cu dublă utilizare.

Începând cu 4 ianuarie 2001 Agenția Națională de Control al Exporturilor Strategice și al Interzicerii Armelor Chimice, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, este organizată și funcționează în subordinea Ministerului Afacerilor Externe.

În exercitarea funcțiilor sale de reglementare, autorizare și licențiere, control și reprezentare ANCESIAC are următoarele atribuții în domeniul controlului exporturilor și importurilor de produse strategice, armele fiind incluse în această clasă:

- inițiază proiecte de acte normative, elaborează reglementări proprii și comune cu alte autorități abilitate în domeniu, potrivit legii, și colaborează

- cu acestea pentru aplicarea prevederilor legale în domeniile sale de activitate;
- aplică liniile directe și listele de produse strategice supuse controlului destinației finale ale regimurilor internaționale de neproliferare și de control al exporturilor:
 - Aranjamentul de la Wassenaar pentru controlul armelor și al bunurilor și tehnologiilor cu dublă utilizare (civilă și militară);
 - Grupul Furnizorilor Nucleari pentru neproliferarea armelor nucleare;
 - Comitetul Zangger pentru controlul produselor nucleare cu grad ridicat de sensibilitate;
 - Grupul Australia pentru neproliferarea armelor chimice și biologice;
 - Regimul de Control al Tehnologiilor pentru Rachete, pentru neproliferarea rachetelor purtătoare de arme de distrugere în masă;
 - autorizează persoanele care efectuează, conform legii, operațiuni de comerț exterior cu produse strategice;
 - verifică, scriptic sau faptic, atunci când este necesar, aspectele relevante privind încheierea, derularea sau finalizarea operațiunilor de comerț exterior cu produse strategice precum și respectarea destinației și utilizării finale ale acestora;
 - verifică conformitatea și exactitatea declarațiilor persoanelor care desfășoară operațiuni de comerț exterior cu produse strategice;
 - evaluează și acceptă, după caz, certificatul internațional de import sau documentele echivalente emise sau certificate de autoritățile competente din țările partenerilor importatori, în vederea eliberării licențelor de export cu produse strategice;
 - eliberează certificatul internațional de import sau alt document echivalent și certificatul de control al livrării pentru importurile de produse strategice;
 - examinează și aprobă cu avizul Consiliului Interministerial, constituit potrivit legii, cererile de licență de export și de import de produse strategice;
 - eliberează licențele de export sau de import de produse strategice;
 - examinează și aprobă cererile de permis pentru operațiuni necomerciale, de tranzit internațional și de transbordare pe teritoriul României;
 - eliberează permise pentru operațiuni necomerciale, permise de tranzit internațional, permise de transbordare pe teritoriul României, precum și documentele solicitate de partenerii externi pentru operațiuni necomerciale de transfer pe teritoriul României;
 - dispune, în cazul încălcării regimului de control al exporturilor și importurilor de produse strategice, oprirea sau interzicerea derulării operațiunilor de export, import, tranzit internațional, transbordare sau alte transferuri de produse strategice precum și sancționarea, potrivit legii, a persoanelor care se fac vinovate de aceste încălcări;

- informează periodic guvernul asupra activității desfășurate de ANCESIAC;
- organizează programe de informare a agenților economici în legătură cu principiile, obiectivele, normele și procedurile privind regimul de control al exporturilor și importurilor de produse strategice;
- acordă la cerere, gratuit, consultanță de specialitate agenților economici și altor persoane interesate în efectuarea operațiunilor de export, import sau a altor operațiuni cu produse strategice supuse regimului de control al exporturilor și importurilor de produse strategice;
- controlează respectarea embargourilor asupra comerțului cu produse strategice instituite prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, decizia O.S.C.E, acțiunile și pozițiile comune adoptate de Consiliul Uniunii Europene și a altor măsuri și regimuri restrictive;
- împreună cu Ministerul Afacerilor Externe reprezintă România în cadrul activităților desfășurate de regimurile internaționale de neproliferare și de control al exporturilor, în organizațiile și organismele internaționale cu responsabilități în domeniu;
- cooperează cu autoritățile similare din alte state, în scopul:
 - (i). informării reciproce și consultării în cazul cererilor de licență sau de permise, dacă există indicii temeinice privind posibilitatea utilizării acestora în alte scopuri decât cele declarate;
 - (ii). actualizării și aplicării uniforme a reglementărilor în materie, inclusiv a listelor de produse strategice;
 - (iii). sesizării încălcărilor regimului de control în vederea sancționării acestora de către organele competente din fiecare țară;
- inițiază actualizarea listelor de produse strategice supuse regimului de control la export și import în conformitate cu obligațiile și angajamentele internaționale asumate de România;
- răspunde de preluarea acquis-ului comunitar în domeniu;
- inițiază, împreună cu Ministerul Afacerilor Externe și cu alte instituții interesate, acțiuni de promovare a intereselor specifice României în relațiile cu organizațiile și regimurile internaționale de control al exporturilor;
- îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege în domeniul reglementării, autorizării și controlului exporturilor și importurilor de produse strategice.

3.5. Cooperarea interinstituțională

3.5.1. Consiliul Interministerial

Consiliul Interministerial, componentă importantă a sistemului național de control al exporturilor și importurilor de produse strategice, este constituit în

conformitate cu prevederile art. 23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.158/1999.

Consiliul Interministerial este alcătuit din reprezentanți, cel puțin la nivel de director, din următoarele ministere și instituții publice:

- Agenția Națională de Control al Exporturilor Strategice și al Interzicerii Armelor Chimice – în calitate de autoritate națională;
- Ministerul Afacerilor Externe;
- Ministerul Apărării Naționale;
- Ministerul Finanțelor Publice;
- Ministerul Industriei și Resurselor;
- Ministerul Integrării Europene;
- Ministerul de Interne;
- Serviciul Român de Informații;
- Serviciul de Informații Externe;
- Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare.

Președinția Consiliului Interministerial este asigurată de ANCESIAC prin președintele acesteia. Activitatea de secretariat pentru Consiliul Interministerial este asigurată, de asemenea, de ANCESIAC.

Consiliul Interministerial examinează și avizează cererile de licență de:

- export pentru toate produsele strategice;
- import de armamente, muniții și alte produse militare;
- import de produse cu dublă utilizare sensibile și foarte sensibile;
- operațiuni efectuate cu parteneri străini, care se referă la cumpărări sau vânzări de produse strategice, fără atingerea fizică a teritoriului României.

Consiliul Interministerial se întrunește săptămânal, în reuniuni ordinare sau, la solicitarea oricărui membru al consiliului, în reuniuni extraordinare.

Hotărârile Consiliului Interministerial se adoptă prin consens.

3.5.2. Grupul Român pentru Neproliferație

Grupul Român pentru Neproliferație, mecanism informal, constituit în iulie 1998, are ca obiectiv reducerea amenințărilor reprezentate de armele de nimicire în masă și de traficul ilicit de arme, de produse și tehnologii cu dublă utilizare (civilă și militară), care ar putea aduce atingere intereselor de securitate ale României.

Prin coordonarea și cooperarea între instituțiile statului, membre ale acestui organism, utilizând ca instrument principal schimbul de informații specifice, se asigură cadrul operativ de intervenție rapidă în scopul prevenirii și soluționării incidentelor și situațiilor de urgență legate de operațiuni cu arme de distrugere în masă, arme, produse și tehnologii cu dublă utilizare.

Grupul Român pentru Neproliferaare a fost creat la inițiativa și cu sprijinul Guvernului Statelor Unite ale Americii și funcționează pe baza unui Protocol semnat de reprezentanții instituțiilor implicate în această activitate:

- Agenția Națională de Control al Exporturilor Strategice și al Interzicerii Armelor Chimice;
- Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare;
- Ministerul Afacerilor Externe;
- Ministerul Apărării Naționale;
- Ministerul Finanțelor Publice,
 - (i). Direcția Generală a Vămilelor,
 - (ii) Garda Financiară;
- Ministerul de Interne,
 - (i). Diviziunea de Investigații Economice Strategice;
 - (ii) Inspectoratul General al Poliției (direcții implicate în combaterea crimei organizate, controlul armelor de foc, explozibililor și substanțelor toxice);
 - (iii) Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;
- Serviciul Român de Informații;
- Serviciul de Informații Externe.

ANCESIAC asigură președinția și secretariatul permanent al Grupului Român pentru Neproliferaare, având calitatea și de membru fondator al acestui organism.

3.5.3. Alte organisme abilitate

În cadrul sistemului național de control al exporturilor și importurilor de produse strategice funcționează și alte organisme sau compartimente care au atribuții directe în domeniu:

- a. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN), subordonată Ministerului Apelor și Protecției Mediului: exportul și importul de materiale și tehnologii din domeniul nuclear (dublă utilizare);
- b. Oficiul de Control al Importurilor și Exporturilor de Produse Speciale (OCIEPS) din cadrul Ministerului Apărării Naționale: importul și exportul de armamente, muniții și alte produse militare;
- c. Diviziunea de Investigații Economice Strategice (DIES) din structura Ministerului de Interne: activități de obținere, prelucrare, verificare, stocare și valorificare a informațiilor privind respectarea regimului juridic al operațiunilor de comerț exterior cu produse strategice;
- d. Direcția Generală a Vămilelor (DGV) din cadrul Ministerului Finanțelor Publice: activități legate de vămuirea produselor strategice, reprezentând una dintre principalele interfețe exportator/importator – regimul de control.

3.6. Linii directoare, mecanisme și proceduri de control

3.6.1. Autorizarea

Potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/1999 exportul și importul, inclusiv reexportul și orice alte operațiuni comerciale de transfer, în regim definitiv sau temporar din sau în afara teritoriului României de arme, precum și operațiunile efectuate cu parteneri străini, care se referă la cumpărări sau vânzări de asemenea produse, fără atingerea fizică a teritoriului României, fac parte din categoria operațiunilor de comerț exterior cu produse strategice.

Pot efectua asemenea operațiuni numai persoanele juridice rezidente în România care sunt autorizate de către ANCESIAC sau Ministerul Apărării Naționale, după caz.

Autorizația se eliberează numai acelor persoane juridice care îndeplinesc condițiile cerute de lege și care sunt menționate în Normele metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 158/1999.

Autorizația reprezintă un acord de principiu din partea autorităților statului dat unui agent economic care desfășoară activități de comerț exterior și nu poate constitui decât documentul necesar, dar nu și suficient, în baza căruia se poate derula o operațiune concretă de import, export sau reexport de arme.

3.6.2. Licențierea

Orice operațiune efectivă de comerț exterior cu arme poate fi derulată de către un agent economic deținător al autorizației, numai în condițiile obținerii unei licențe de export sau import, eliberată de către ANCESIAC, în condițiile legii.

Licența eliberată de ANCESIAC poate fi:

1. licență individuală, care se acordă unui exportator sau importator specific, pentru exportul sau importul unuia sau mai multor produse către sau de la un singur partener extern, sau
2. licență globală, care se acordă unui exportator sau importator specific, pentru unul sau mai multe produse și poate fi valabilă pentru exporturile sau importurile către sau dinspre una sau mai multe țări determinate.

Licența globală se poate elibera numai în anumite cazuri pentru produse și destinații bine determinate. Până în prezent nu au fost eliberate decât licențe individuale.

Licența reprezintă principalul instrument de control, cererea de licență fiind supusă unei proceduri complexe de examinare, care presupune o expertiză pluridisciplinară și multicriterială inițiată în cadrul ANCESIAC și finalizată în cadrul Consiliului Interministerial.

În examinarea cererilor de licență se au în vedere:

- a. rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU privind instituirea regimurilor de embargo la transferurile de arme, muniții, materiale și servicii aferente;

- b. decizia OSCE, prevederile cuprinse în acțiunile și pozițiile comune ale UE privind embargourile impuse asupra unei zone sau regiuni și măsurile necesare pentru întărirea controlului exportului de arme în scopul prevenirii acumulărilor destabilizatoare de asemenea produse strategice;
- c. angajamentele rezultate din parteneriatele strategice cu alte state;
- d. interesele politice, economice și de securitate ale țării noastre;
- e. prevederile acordurilor, tratatelor și convențiilor internaționale în domeniul neproliferării și al controlului armelor;
- f. hotărârile adoptate în cadrul Aranjamentului de la Wassenaar și a altor regimuri internaționale de control al exporturilor de produse strategice;
- g. datele și informațiile rezultate din cooperarea bilaterală și multilaterală în domeniu;
- h. comportamentul partenerilor angajați în relația comercială de transfer;
- i. credibilitatea utilizatorului final și utilizarea finală a produselor ce fac obiectul transferului.

În examinarea cererilor și eliberarea licențelor nu există criterii privind natura capitalului și statutul juridic al solicitantului, titular al unei autorizații de comerț exterior cu arme.

3.6.3. *Permise*

Persoanele juridice rezidente în România pot efectua în baza unui permis eliberat de către ANCESIAC următoarele operațiuni cu arme prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/1999:

1. operațiuni necomerciale de scoatere sau de introducere, în regim definitiv sau temporar, din sau în afara teritoriului României;
2. tranzit internațional prin România;
3. transbordări efectuate pe teritoriul României.

Permisele se eliberează în baza aceluiași criterii avute în vedere la eliberarea licențelor.

Ca și licențele individuale, permisele eliberate se referă la o singură operațiune supusă controlului prin aceste instrumente.

Solicitanții de permise pentru operațiunile menționate mai sus nu trebuie să fie anterior autorizați pentru a desfășura asemenea operațiuni.

3.6.4. *Controlul postlivrare*

Controlul postlivrare reprezintă o componentă importantă a procesului de control al exporturilor de arme, văzut ca un proces unitar, ale cărui consistență și eficiență sunt date de îndeplinirea de către agenții economici a obligațiilor ce le revin în fiecare fază a acestuia: prelicențiere, licențiere, livrare și postlivrare.

Controlul documentar și la fața locului al pregătirii, derulării și finalizării unei operațiuni cu arme revine tuturor instituțiilor cu competențe în domeniul controlului

exporturilor, pentru care schimbul de informații reprezintă principalul instrument de aplicare a principiului cooperării interinstituționale.

În acest sens, Ordonanța de urgență nr. 158/1999 prevede obligația exportatorului de a solicita și obține de la partenerul său extern un certificat de control al livrării sau un document echivalent care să ateste că produsele exportate au ajuns la destinația declarată în licență și documentele de sprijin ale acesteia.

Acest document, de confirmare a ajungerii la destinația declarată a produselor exportate, trebuie prezentat ANCESIAC, în original, într-un termen de maximum 4 luni de la efectuarea livrării.

Prevederea menționată nu face deosebire între importatorii/destinatarii din state cu sisteme similare de control al exporturilor și cei din statele care nu au instituit un asemenea regim. În acest sens s-a dovedit a fi de un real folos pentru companiile românești interesate documentarul „Controlul exporturilor de produse strategice. Politici și practici naționale”, lansat în aprilie 2001, care cuprinde 41 de profile de state cu regim instituit de control al exporturilor.

Documentul de utilizare finală prezentat în susținerea cererii de licență precum și documentul de confirmare a livrării reprezintă elemente cheie în autorizarea și finalizarea unei operațiuni de export de arme, acestea dând garanția autorităților române că operațiunea se va derula sau s-a derulat în conformitate cu prevederile legale în vigoare în domeniu.

Capitolul 4. Acțiuni privind întărirea regimului de control al exporturilor de arme în anul 2001

4.1. Perfecționarea cadrului legislativ

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2001 pentru stabilirea unor măsuri privind înființarea, organizarea / reorganizarea sau funcționarea, după caz, a unor ministere, organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituții publice, ANCESIAC a trecut în subordinea Ministerului Afacerilor Externe.

Această nouă poziție, menită să dea mai multă coerență și eficiență sistemului de control al exporturilor, prin apropierea mai strânsă a expertizei și deciziei politice de cea tehnică, economică și de specialitate, a determinat o serie de îmbunătățiri și în domeniul legislației secundare și terțiare.

Astfel, ANCESIAC a inițiat și promovat o serie de acte normative, care au intrat în vigoare în anul 2001 (vezi paginile 15 și 16).

De asemenea, ANCESIAC a inițiat proiectul de Lege pentru aprobarea participării României la Aranjamentul de la Wassenaar pentru controlul exporturilor de arme convenționale și de produse și tehnologii cu dublă utilizare, care a fost finalizat în cursul anului 2002 (Legea nr. 499 din 11 iulie 2002 pentru aprobarea plății cotizației care îi revine României, în calitatea sa de participant la Aranjamentul de la Wassenaar pentru controlul exporturilor de arme convenționale și produse și tehnologii cu dublă utilizare – Elemente inițiale – adoptat la 11-12 iulie 1996 și amendat la 6-7 decembrie 2001).

Prin măsurile întreprinse, sistemul de control al exporturilor de arme a căpătat mai multă consistență și claritate în ceea ce privește:

- armonizarea cu liniile directoare și listele de control ale UE și regimurilor internaționale de neproliferare și control al exporturilor;
- respectarea embargourilor și a măsurilor restrictive impuse în domeniu;
- promovarea transparenței și întărirea autorității naționale, a mecanismelor și procedurilor de control;
- dezvoltarea și întărirea pârghiilor de control în prevenirea oricăror fapte de încălcare a regimului de control.

4.2. Perfecționarea cadrului organizatoric

La începutul anului 2001 ANCESIAC a parcurs un proces de restructurare administrativă menit să răspundă următoarelor deziderate:

- responsabilizarea întregului personal în îndeplinirea atribuțiilor funcționale;
- redistribuirea responsabilităților care revin structurilor interne ale ANCESIAC în raport cu cerințele reale ale sistemului de control al exporturilor;
- îmbunătățirea cooperării intraagenție și dezvoltarea relațiilor de cooperare interinstituțională;
- perfecționarea relației guvern–industrie și dezvoltarea dialogului cu societatea civilă;
- îmbunătățirea imaginii și credibilității ANCESIAC și a sistemului național de control al exporturilor în ansamblul său.

În acest context, controlul exporturilor de arme a devenit obiectivul prioritar al activității ANCESIAC, având în vedere atât ponderea însemnată a operațiunilor cu astfel de produse în ansamblul operațiunilor cu produse strategice cât și sensibilitatea ridicată a acestora.

Măsurile și acțiunile întreprinse s-au referit la:

- o mai bună utilizare a resurselor umane și materiale;
- redimensionarea dinamică a personalului de specialitate, încadrat în funcții de conducere sau de execuție;
- creșterea performanței în activitatea de autorizare, licențiere și control prin valorificarea mai bună a potențialului de lucru și creativ al personalului angrenat în activitățile specifice domeniului;
- asigurarea unei cvasistabilități a personalului pe subdomenii și direcții de acțiune;
- îmbunătățirea pregătirii de specialitate a personalului cu responsabilități în domeniu;
- creșterea gradului de informatizare a activităților specifice controlului exporturilor și importurilor de arme;
- dezvoltarea dialogului cu agenții economici care desfășoară operațiuni de comerț exterior cu arme;
- o mai bună valorificare a datelor și informațiilor transmise de instituțiile cu competențe în domeniu.

Măsurile luate în cadrul procesului de restructurare au condus la îndeplinirea obiectivelor propuse pentru 2001.

Activitățile de autorizare, licențiere și control în domeniul exporturilor de arme și numărul ridicat al solicitărilor de consultanță au impus o activitate intensă din partea experților ANCESIAC. Cu toate acestea, specializarea personalului pe diferite domenii de activitate, clase de operațiuni și categorii de produse, în vederea eficientizării procesului de analiză și avizare, nu a fost posibil de realizat decât parțial în contextul procesului de restructurare cu 35% a personalului Agenției.

4.3. Cooperarea interinstituțională

În 2001 procesul de eficientizare a cooperării interinstituționale a constituit un obiectiv prioritar al autorității naționale și a vizat următoarele două direcții de acțiune:

- a) creșterea responsabilității reprezentanților ministerelor și instituțiilor în mecanismele multilaterale de cooperare interinstituțională;
- b) dezvoltarea relațiilor de cooperare bilaterală, inclusiv prin formalizarea acestora.

În ceea ce privește Consiliul Interministerial pentru controlul exporturilor și importurilor de produse strategice se poate aprecia că eficiența acestuia în examinarea și avizarea cererilor de licență de export și import de arme a crescut în mod progresiv pe tot parcursul anului 2001.

Această realitate își are, în primul rând, determinarea în măsurile luate de autoritatea națională pentru pregătirea reuniunilor Consiliului, ceea ce a favorizat prezentarea unor poziții pertinente de către membrii acestuia.

Totodată, pentru o evaluare corectă a cererilor de licență referitoare la arme și în vederea prevenirii riscurilor asociate unor transferuri de asemenea produse, ANCESIAC a solicitat și a beneficiat de date și informații specifice.

În 2001 relațiile de cooperare bilaterală cu instituții cu competențe în domeniu s-au dezvoltat și au căpătat o consacrare formală prin încheierea a 3 protocoale de colaborare cu Comisia Națională de Control al Activităților Nucleare, Direcția Generală a Vămirilor și CCIRB și a unui plan comun de acțiune cu Divizia de Investigații Economice Strategice din cadrul Ministerului de Interne.

Prin prevederile lor, cele 3 protocoale și planul comun de acțiune contribuie la întărirea mecanismelor de cooperare, a instrumentelor comune destinate fluidizării operațiunilor comerciale și prevenirii și combaterii traficului ilicit cu arme.

4.4. Dezvoltarea relației guvern – industrie

Politica de transparență și comunicare cu mediul economic a reprezentat, pe tot parcursul anului 2001, unul dintre pilonii pe care s-a sprijinit întreaga activitate de reglementare, autorizare, licențiere, control și reprezentare desfășurată de autoritatea națională în domeniul ei de responsabilitate, prevăzut de Ordonanța de urgență nr. 158/1999.

În acest sens a fost promovat programul „Transparență și comunicare cu partenerii din economie”, care a cuprins o serie întreagă de activități cu relevanță inclusiv în domeniul controlului operațiunilor comerciale și necomerciale cu arme.

În martie 2001 a fost lansată pagina de web a ANCESIAC www.ancesiac.ro care oferă tuturor celor interesați date și informații privind reglementările în domeniu, autoritatea națională, mecanismele și procedurile de control, obligațiile și angajamentele internaționale asumate de România și alte date de interes.

Site-ul are o versiune în limba engleză și este permanent actualizat cu informații și noutăți din domeniul controlului exporturilor.

La 27 aprilie 2001, ANCESIAC a organizat Seminarul național cu tema „Transparență, comunicare și cooperare cu partenerii din economie”.

Seminarul a cuprins și un atelier de lucru dedicat controlului operațiunilor de transfer de arme, la care au participat reprezentanți ai instituțiilor statului cu competențe în domeniu, ai agenților economici autorizați și ai mass- media.

Această manifestare s-a bucurat de un real succes, principalele teme de discuție vizând îmbunătățirea legislației în domeniu simplificarea unor proceduri de licențiere, fluidizarea formalităților vamale, necesitatea continuării dialogului guvern - industrie și altele.

Cu această ocazie a fost lansată prima ediție a volumului „Controlul exportului de produse strategice. Politici și practici naționale”, volum ce diseminează informații despre 41 de sisteme naționale de control al exporturilor constituindu-se astfel într-un valoros ghid atât pentru agenții economici cât și pentru autoritățile statului.

În baza aceluiași program menționat, pe parcursul anului 2001, au avut loc și alte manifestări care au adus un plus de valoare în procesul de diseminare a informațiilor din domeniu și care creează un mediu prielnic cooperării și încrederii reciproce între autoritatea națională, alte instituții ale statului cu competențe în domeniu și agenții economici:

- a) dezbateră publică „Relația guvern – industrie în cadrul regimului de control al exporturilor și importurilor de produse strategice” – București, 18 iunie 2001;
- b) seminarul regional „Regimul de control al exporturilor și importurilor de produse strategice” – Brașov, 29 iunie 2001;
- c) masa rotundă „Regimul de control al operațiunilor de comerț de exterior cu produse strategice” – Bacău, 7 septembrie 2001.

ANCESIAC a participat pentru prima dată cu stand propriu la Expoziția de tehnică militară „EXPOMIL” (noiembrie 2001), ocazie cu care a pus la dispoziția vizitatorilor informații privind sistemul național de control al exporturilor de produse strategice, inclusiv prin distribuirea unor materiale de cunoaștere a legislației românești în domeniu. Cu același prilej a fost lansat și primul produs electronic denumit „Embargourile asupra exporturilor de arme”, ce s-a dovedit ulterior a fi un instrument deosebit de util în evaluarea de către agenții economici a oportunității derulării unor exporturi de arme.

La aceste manifestări se adaugă, desigur, permanenta activitate desfășurată de ANCESIAC ce se referă la acordarea de asistență de specialitate tuturor agenților economici, precum și oricăror persoane fizice sau juridice interesate în operațiuni de

export și import cu arme. Consultanța s-a referit atât la evaluări de natură tehnică, comercială, legislație națională și internațională, cât și la aspecte legate de relevanța strategică a unor produse și oportunitatea derulării unor operațiuni cu arme.

4.5 Dezvoltarea cooperării internaționale

Având în vedere dezvoltările din cadrul regimurilor internaționale de neproliferare și control al exporturilor precum și inițiativele la nivel internațional, regional și subregional promovate în acest domeniu, în cursul anului 2001 ANCESIAC a continuat să-și întărească rolul de autoritate națională în gestionarea problematicii controlului exporturilor de arme.

În acest sens activitățile externe au fost orientate pe două direcții principale:

- a) creșterea contribuției României în procesul de cooperare promovat în cadrul mecanismelor multilaterale de control al exporturilor;
- b) dezvoltarea relațiilor de cooperare bilaterală cu autoritățile competente din țările cu sisteme similare de control al exporturilor.

Astfel, în cursul anului 2001 ANCESIAC a participat la dezbaterile din cadrul reuniunilor grupurilor de lucru și plenarelor Aranjamentului de la Wassenaar și ale celorlalte regimuri de neproliferare și control al exporturilor.

Prin prezentarea politicii și practicii sale naționale, România a făcut cunoscută comunității internaționale experiența sa în domeniul controlului transferurilor de arme, aducându-și astfel contribuția la perfecționarea mecanismelor de cooperare multilaterală și la dezvoltarea schimbului de informații în cadrul Aranjamentului de la Wassenaar.

De asemenea, România s-a raliat pozițiilor statelor participante ale acestui aranjament, care vizau perfecționarea liniilor directe, a mecanismelor și procedurilor de control și actualizarea listelor de produse și tehnologii supuse controlului destinației finale.

În interesul păcii și securității regionale și internaționale, România a participat activ la lucrările reuniunilor Comitetului Pregătitor și la Conferința ONU privind traficul ilicit de arme de calibrul mic și armament ușor sub toate aspectele sale, New York, 9 – 20 iulie 2001.

Poziția țării noastre în acest domeniu a fost evidențiată atât prin declarația politică în domeniu, prezentată în deschiderea lucrărilor conferinței de către președintele ANCESIAC, cât și prin propunerile și opiniile exprimate în procesul de elaborare și consolidare a Programului de acțiune pentru prevenirea, combaterea și eradicarea traficului ilicit de arme mici și armament ușor sub toate aspectele sale.

În plan regional, țara noastră, apreciind că traficul ilicit de arme de calibrul mic și armament ușor reprezintă în prezent o provocare pentru fiecare stat dintr-o regiune sau alta a globului, și-a manifestat interesul deosebit și a avut o participare activă la o serie de manifestări organizate sub egida UE, NATO, OSCE, dar și a unor organizații neguvernamentale.

Și cu aceste ocazii delegațiile române participante au prezentat principalele elemente ale sistemului românesc de control al exporturilor de arme, practica

românească în domeniu, dar și voința politică a autorităților române de a exercita un control eficient asupra armelor de calibru mic și armamentului ușor.

În planul relațiilor bilaterale, în cursul anului 2001 au avut loc consultări ale ANCESIAC cu autoritățile similare din SUA, Israel, Ungaria, Polonia, Olanda, Franța.

Întâlnirile au avut ca scop cunoașterea reciprocă a sistemelor naționale de control al exporturilor și evidențierea celor mai bune practici în domeniu.

Capitolul 5. Controlul exporturilor românești de arme. Date statistice

5.1. Activități de comerț exterior autorizate

În cursul anului 2000 un număr de 39 de agenți economici au deținut autorizații pentru efectuarea de operațiuni de comerț exterior cu arme, numărul acestora crescând la cifra de 43 dacă ne referim la întregul an 2001. Persoanele juridice deținătoare de astfel de autorizații au fost atât cu capital de stat cât și cu capital privat.

Autorizațiile au acoperit toate clasele de operațiuni de comerț exterior prevăzute de OUG nr. 158/1999 precum și toate categoriile de arme cuprinse în HG nr. 467/1999, anexa nr. 2 (Lista de armamente, muniții și alte produse militare), înlocuită ulterior prin HG 844/2001.

Principalele categorii de produse pentru care s-au solicitat și s-au eliberat autorizații în anul 2000 sunt:

- a. **ML1** – arme individuale și arme automate având calibrul mai mic sau egal cu 12,7 mm (0,5 inch) și accesorii precum și componente special concepute pentru acestea;
- b. **ML2** – armament sau arme având calibrul mai mare de 12,7 mm (0,5 inch), aruncătoare, accesorii precum și componente special concepute pentru acestea;
- c. **ML3** – muniții și componente special concepute pentru acestea, destinate armelor supuse controlului conform ML1, ML2 și ML12;
- d. **ML5** - sisteme de conducere a focului și echipamente aferente, de alertare și avertizare, sisteme aferente de testare și reglare și echipamente de contraacțiune, special concepute pentru utilizări militare precum și componente și accesorii special concepute pentru acestea;
- e. **ML10** aeronave, vehicule aeriene nepilotate, motoare de aviație și echipamente aeronautice, echipamente și componente aferente, special concepute sau modificate pentru utilizări militare;
- f. **ML11** - echipamente electronice special concepute pentru utilizări militare care nu sunt supuse controlului în altă parte în lista de armamente și muniții și componente special concepute pentru acestea;

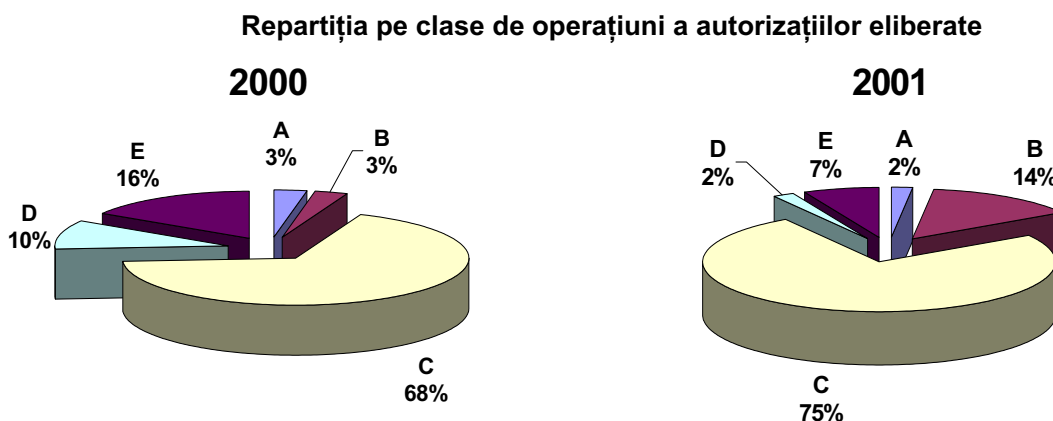
- g. **ML15** - echipamente pentru formarea de imagini sau de contraacțiune, special concepute pentru utilizări militare, precum și componente și accesorii special concepute pentru acestea;
- h. **ML16** - produse forjate, turnate și alte semifabricate a căror folosire într-un produs supus controlului este identificabilă prin compoziția materialului, geometrie sau funcționare și care sunt special concepute pentru oricare dintre produsele supuse controlului prin ML1 la ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 sau ML19.

Pentru anul 2001 la această listă se adaugă următoarele categorii de produse:

- a) **ML4** – bombe, torpile, rachete nedirijate, rachete dirijate, echipamente și accesorii special concepute pentru utilizări militare precum și componente special concepute pentru acestea;
- b) **ML6** – vehicule terestre și componente pentru acestea, special concepute sau modificate pentru utilizări militare;
- c) **ML8** – explozivi militari și combustibili, inclusiv încărcături de azvârlire și propulsie precum și substanțe aferente acestora;
- d) **ML13** – echipamente, construcții blindate sau de protecție și componente;
- e) **ML14** – echipamente specializate pentru instruire militară sau pentru simularea unor scenarii militare precum și componente și accesorii special concepute pentru acestea;
- f) **ML18** – echipamente și tehnologie pentru producția produselor incluse în Lista de armamente, muniții și alte produse militare;
- g) **ML 22** – tehnologie pentru dezvoltarea, producția sau utilizarea produselor supuse controlului conform Listei de armamente, muniții și alte produse militare, alta decât tehnologia supusă controlului conform ML7 și ML18.

Repartiția pe clase de operațiuni, a autorizațiilor eliberate, într-o prezentare comparativă este evidențiată în graficul nr.2.

Grafic nr. 2



A = Export
 B = Import
 C = Export + Import
 D = Export + Import + Reexport
 E = Export + Import + Reexport + Operațiuni fără atingerea fizică a teritoriului României

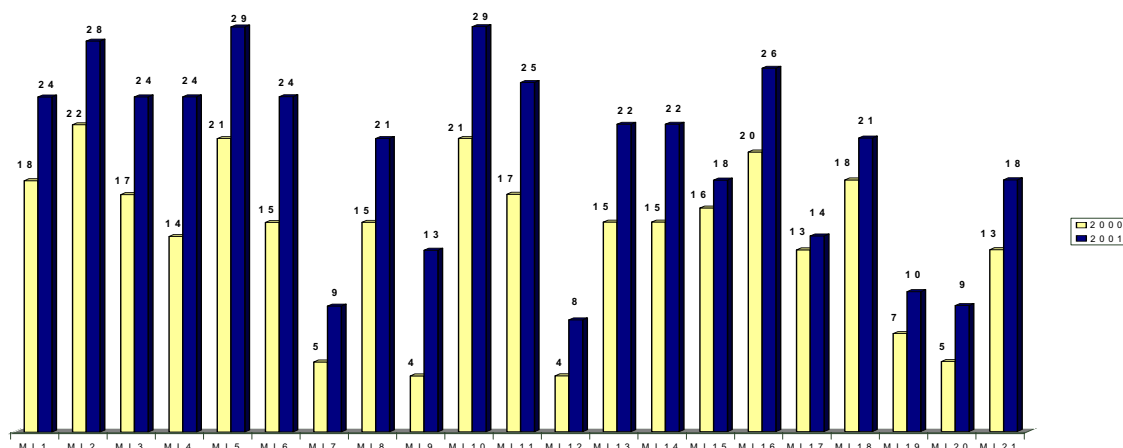
Ponderea cea mai mare o reprezintă autorizațiile eliberate pentru operațiuni atât de import cât și de export, aceasta fiind determinată atât de potențialul industriei românești de apărare cât și de nevoia de achiziții din import a unor produse militare necesare înzestrării sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională.

De asemenea, se poate aprecia că prezența altor clase de operațiuni ce au făcut obiectul autorizațiilor eliberate (reexport, operațiuni fără atingerea fizică a teritoriului României) evidențiază preocuparea potențială a unor exportatori români de a intermedia operațiuni cu arme, folosind ca surse de export furnizorii externi.

Repartiția agenților economici autorizați pe categorii de arme este prezentată în graficul nr. 3

Graficul nr. 3

Repartiția pe categorii de arme a agenților economici autorizați (import și export)



Ponderea cea mai mare (categoriile ML1, ML2, ML3, ML10, ML16) o reprezintă produsele ce pot fi oferite la export din surse interne (industria românească de apărare și disponibilitățile aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale). De asemenea, o pondere însemnată o reprezintă și produsele ce fac obiectul importurilor necesare pentru înzestrare prin achiziții directe sau pentru programele de modernizare a tehnicii militare aflate în înzestrarea armatei române (ML5, ML10, ML11, ML22).

5.2. Operațiuni de comerț exterior licențiate

5.2.1. Procesarea, examinarea și avizarea cererilor de licență

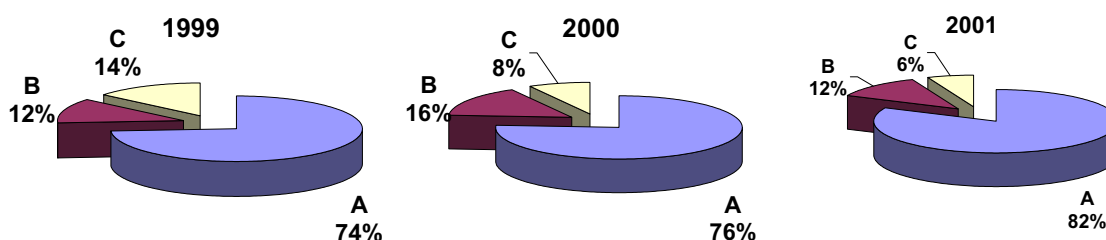
Procesarea de fond de către experții ANCESIAC a cererilor de licență depuse de către agenții economici autorizați, constând în analiza documentară și la fața locului (în unele situații) a operațiunilor de comerț exterior a deținut ponderea principală în ansamblul procesului de analiză, examinare, avizare și aprobare a unor asemenea operațiuni.

Numărul cererilor de licență pentru operațiuni de comerț exterior (import și export, definitive sau temporare) cu arme depuse la ANCESIAC a fost în anul 2000 de 1396, din care 716 de export și 680 de import și de 1175 în anul 2001, din care 618 de export și 557 de import.

Rezultatul analizei complexe, multidimensionale și multicriteriale efectuată de ANCESIAC în cadrul procesului de evaluare a operațiunilor de comerț exterior cu arme este prezentat în graficul nr. 4.

Graficul nr. 4

Evaluarea operațiunilor de comerț exterior de către ANCESIAC



A – cereri licență admise pentru prezentare Consiliului interministerial
 B – cereri licență respinse – vicii de formă
 C – cereri licență respinse – vicii de fond

Analiza comparativă cu anul 1999 a datelor referitoare la perioada 2000 - 2001 evidențiază unele mutații privind structura cererilor de licență procesate de către ANCESIAC, urmare a intrării în vigoare la sfârșitul anului 1999 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul exporturilor și importurilor de produse strategice.

După cum rezultă din graficul nr. 4 nu s-au înregistrat schimbări semnificative în anul 2001 față de anul 2000, în ceea ce privește rezultatele evaluării de către ANCESIAC a operațiunilor de comerț exterior.

În susținerea a 42% din cererile de licență de export cu arme, agenții economici solicitanți au prezentat certificatul internațional de import, ca document de sprijin, în timp ce pentru 58% au fost prezentate documente echivalente (certificat de utilizare finală, declarație de utilizare finală certificată de autoritățile competente sau Certificatul de utilizare finală și non-transfer). Aceste valori reprezintă o medie anuală a perioadei 2000 – 2001, variația de la un an la altul înscriindu-se în marja de $\pm 2\%$.

Durata medie de procesare de către ANCESIAC a cererilor de licență a fost de circa 15 zile.

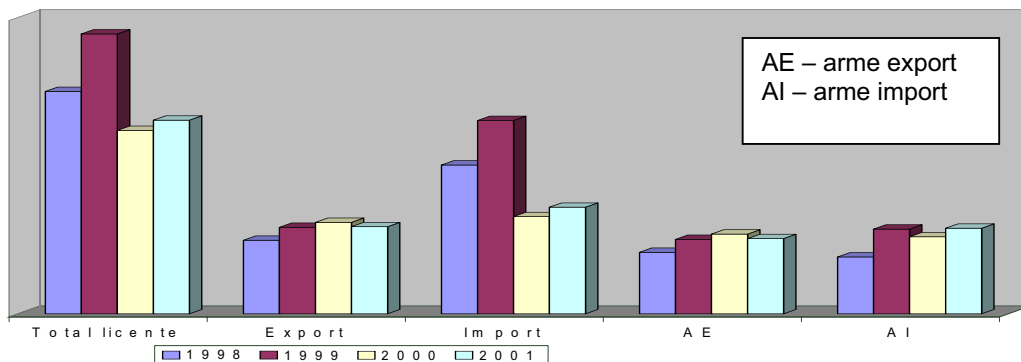
Consiliul Interministerial pentru controlul exporturilor și importurilor de produse strategice a examinat în anul 2000 un număr de 1062 cereri de licență de import și de export de arme, numărul acestora fiind de 964 pe parcursul anului 2001.

Graficul nr. 5 evidențiază faptul că operațiunile de comerț exterior cu arme dețin o pondere însemnată în ansamblul operațiunilor cu produse strategice,

menționând, totodată, că raportul dintre cererile de licență de export și cele de import este ușor supraunitar în favoarea exportului pentru această categorie de produse strategice.

Graficul nr. 5

Evoluția cererilor de licență de produse strategice examinate de către Consiliul Interministerial



Pentru operațiuni de export cu arme, Consiliul Interministerial a acordat aviz favorabil în vederea eliberării licențelor de export pentru 99,87% din cererile examinate în 2000 și 100% pentru cele examinate în 2001.

5.2.2. Licențe eliberate

În anul 2000, ANCESIAC a eliberat 544 licențe individuale de export de arme, atât pentru operațiuni definitive cât și temporare, numărul acestora scăzând la 507 în anul 2001.

Valoarea totală a licențelor de export eliberate de ANCESIAC pentru operațiuni definitive și a licențelor pentru operațiuni temporare cu încasări valutare din operațiuni de perfecționare activă a fost de 42,2 milioane USD în cursul anului 2000 și de 33,8 milioane USD în 2001.

Toate licențele au fost eliberate în baza avizului Consiliului Interministerial și au avut ca destinație entități guvernamentale sau companii străine autorizate să efectueze operațiuni cu arme de către autoritățile competente din țările în care au fost înregistrate ca persoane juridice.

În anul 2000 au fost respinse 2 cereri de licență de export către destinații evaluate ca fiind asociate unor riscuri de utilizare neautorizată, iar 2 licențe au fost retrase, urmare a instituirii regimului de embargo asupra țării de destinație. Valoarea totală a acestor cereri de licență a fost de circa 3 milioane USD.

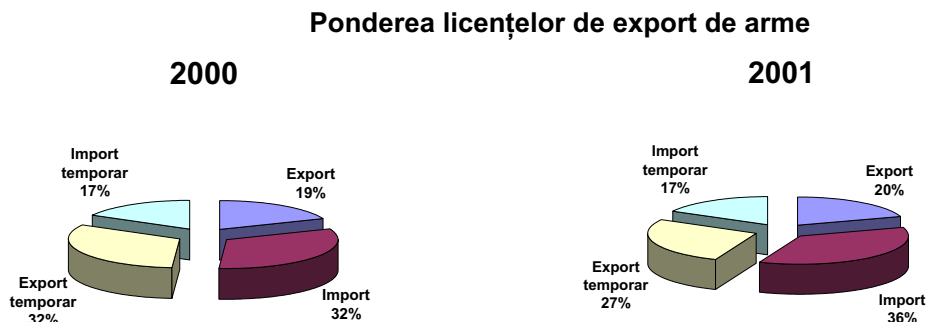
Urmare a evaluării unei operațiuni comerciale de perfecționare activă aflată în derulare din care au rezultat aspecte privind riscul deturnării produselor transferate către destinații interzise, în anul 2001 a fost suspendată și apoi retrasă o licență a cărei valoare a fost de circa 2 milioane USD.

Nu au fost eliberate licențe globale având ca obiect exportul de arme întrucât evaluarea efectuată în acest domeniu a demonstrat că nu s-a creat încă mediul

necesar efectuării de exporturi sub un asemenea instrument de autorizare în condițiile eliminării oricăror riscuri de transferuri ilicite.

Ponderea licențelor de export de arme în ansamblul licențelor eliberate pentru această categorie de produse strategice este prezentată în graficul nr. 6.

Grafic nr. 6



Repartiția valorică geografică a licențelor de export eliberate pentru operațiuni definitive este prezentată în tabelul nr. 7, iar ponderea valorică, procentuală, în graficul nr. 8.

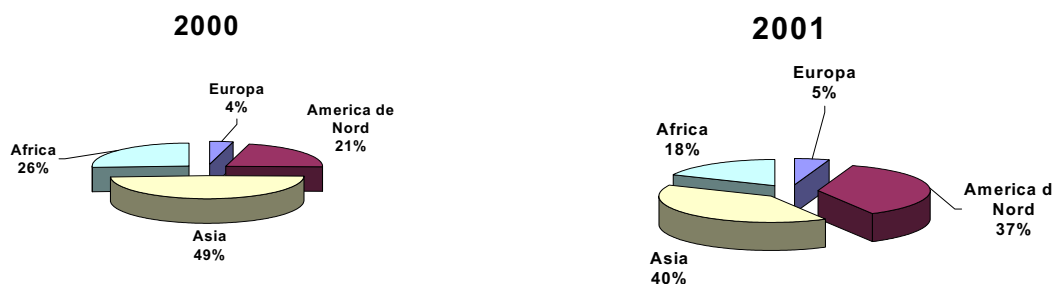
Tabelul nr. 7

Repartiția valorică pe continente a licențelor de export definitiv

Continent/Țară	Valoarea licențelor de export eliberate (USD)	
	2000	2001
EUROPA	1.552.150	1.713.685
ASIA	20.693.932	13.541.496
AFRICA	10.861.559	6.050.915
AMERICA DE NORD	9.069.171	12.365.575
TOTAL GENERAL	42.176.812	33.671.671

Graficul nr. 8

Ponderea valorică geografică (pe continente) a licențelor de export definitiv



Destinațiile menționate indică pe de o parte repartitia geografică a cererii de arme de pe un segment al pieței de profil, iar pe de altă parte capacitatea exportatorilor români de a satisface asemenea cereri, cu trimiteri inclusiv la industria românească de apărare, ca principală sursă de export.

În același timp, repartitia prezentată în tabelul nr. 7 reprezintă un indicator al modului în care autoritățile statului cu competențe în domeniu au acționat pentru respectarea embargourilor și a altor măsuri restrictive impuse pe plan internațional sau regional în comerțul cu arme.

5.2.3. Exporturi realizate

Valoarea totală a exporturilor definitive de arme realizate în anul 2000 a fost de 37,8 milioane USD, ceea ce reprezintă 0,3% din totalul exporturilor României.

Pentru anul 2001, exporturile realizate au scăzut la 24,5 milioane USD, ponderea acestora scăzând, de asemenea, la 0,2% din valoarea totală a exporturilor României.

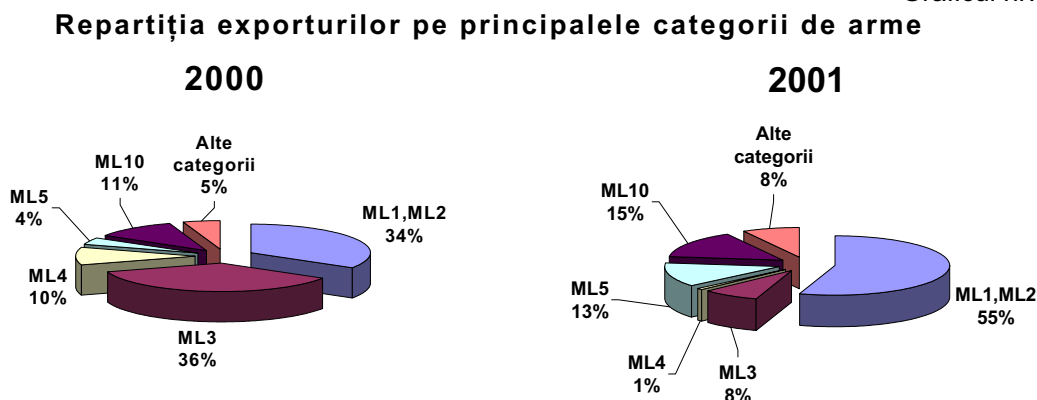
În anul 2001 valoarea totală a exporturilor de arme a înregistrat o scădere de 35% față de anul 2000.

Exporturile directe realizate din surse interne au fost de 26 milioane USD în anul 2000 și 20,5 milioane USD în anul 2001, reprezentând 70%, respectiv 83%, în timp ce restul de 30% și respectiv 17% îl reprezintă exporturile rezultate din activitățile de perfecționare activă (reparații și lohn).

Exporturile totale (definitive și temporare) au reprezentat 34%, iar importurile 66% din totalul valoric al operațiunilor de comerț exterior cu arme. Anul 2001 a marcat o schimbare a ponderii operațiunilor de comerț exterior cu arme, valorile înregistrate reprezentând 47% la export și respectiv 53% la import. Aceste valori indică o balanță comercială deficitară, ea fiind determinată în principal, pe de o parte, de nevoia de înzestrare a sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională cu mijloace moderne de tehnică militară, iar pe de altă parte, de capacitatea tehnologică redusă a industriei de apărare de a produce asemenea mijloace performante, destinate atât nevoilor interne cât și cererii externe.

Principalele categorii de arme exportate în 2000 - 2001 și ponderea acestora în ansamblul exporturilor sunt prezentate comparativ în graficul nr. 9.

Graficul nr. 9



Ponderea cea mai însemnată în structura exporturilor românești de arme o reprezintă armele de calibr mic (ML1), armamentul ușor (ML2) și muniția pentru acestea (ML3).

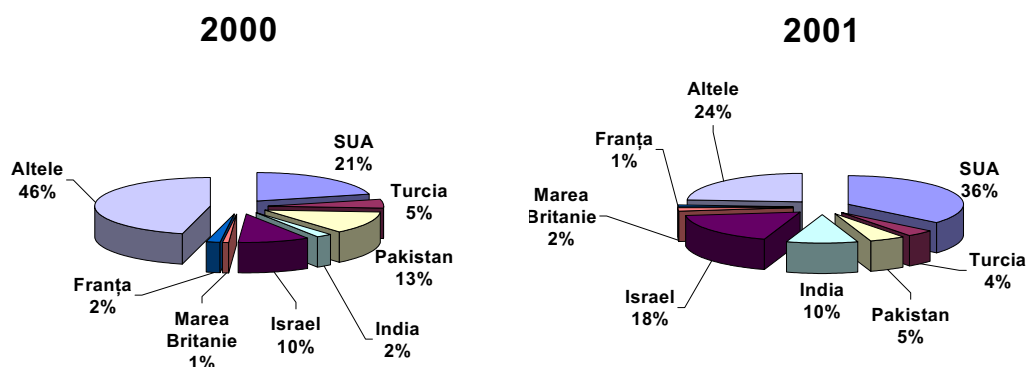
Această structură evidențiază domeniile principale în care industria românească de apărare, cu actuala înzestrare tehnologică specifică, reușește să-și mențină capacitatea de a produce și exporta competitiv asemenea produse, în condiții de creștere accentuată a concurenței pe piața mondială de profil.

Pentru categoria ML10 (aviație) exporturile au fost realizate în principal din activități de reparații și lohn.

Principalele țări de destinație a exporturilor românești de arme sunt prezentate în graficul nr. 10, 7 țări (SUA, Turcia, Pakistan, India, Israel, Marea Britanie și Franța) deținând ponderea cea mai însemnată (54% în 2000 și 76% în 2001). În grafic sunt incluse și valorile rezultate din operațiuni de perfecționare activă (reparații și lohn).

Graficul nr. 10

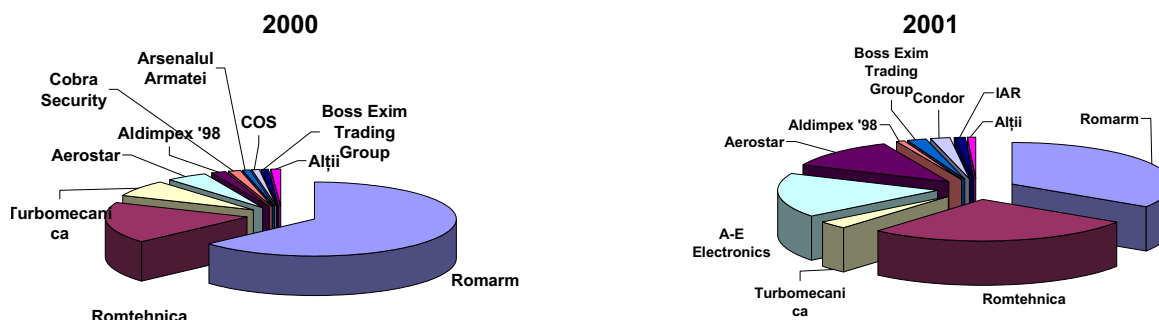
Principalele destinații ale exporturilor de arme



Participarea exportatorilor români la exportul de arme în anul 2001 în comparație cu 2000 este prezentată în graficul nr. 11, care indică faptul că pentru exporturi directe CN Romarm SA și RA Romtehnica (companii cu capital de stat) au deținut ponderea cea mai însemnată (57% în 2000 și 78% în 2001). Principalii exportatori pentru produse rezultate din activități de perfecționare activă au fost SC Aerostar SA și SC Turbomecanica SA (societăți cu capital privat) care au deținut o pondere de 20% în anul 2000. În anul 2001 pentru același gen de activități, ca sursă de export, ponderea principală a fost deținută de SC Elprof SA împreună cu SC Turbomecanica SA (12%).

Graficul nr. 11

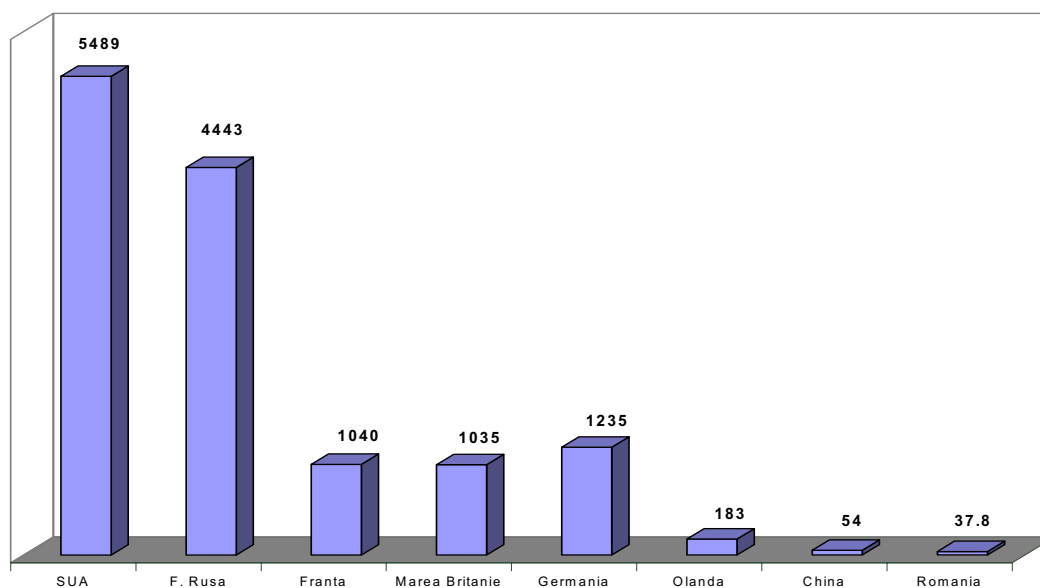
Principali exportatori români de arme



În baza datelor furnizate de Institutul Internațional din Stockholm pentru Cercetări în domeniul Păcii – SIPRI, exporturile României de arme în anul 2000 comparativ cu exporturile celor 7 țări mari exportatoare: SUA, Federația Rusă, Franța, Marea Britanie, Germania, Olanda și China este prezentată în graficul nr. 12.

Graficul nr. 12

Principalele țări exportatoare și România (milioane USD)

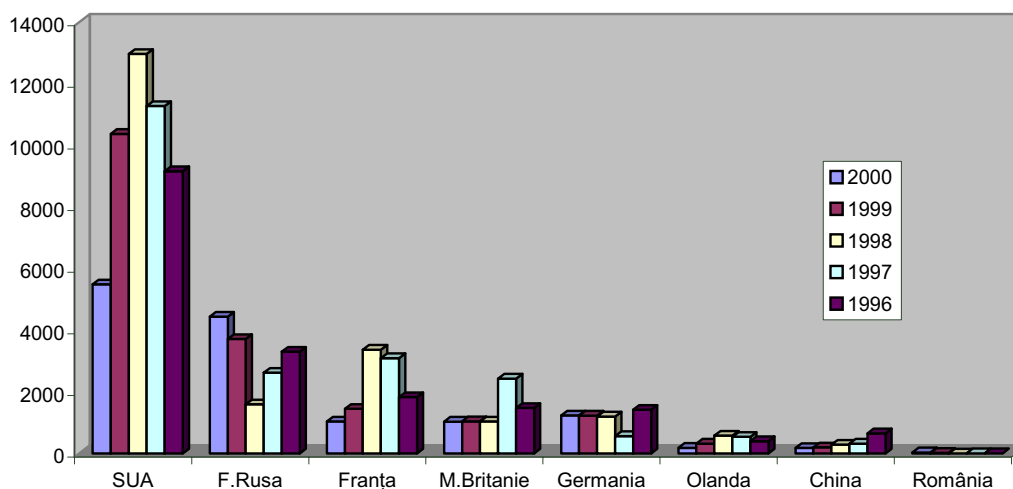


Datele prezentate pentru cele 7 țări exportatoare reprezintă exporturile principalelor categorii de arme, în timp ce pentru România se referă la totalul exporturilor de produse militare.

Dinamica exporturilor pe perioada 1996-2000 pentru aceleași state, inclusiv România este evidențiată în graficul nr. 13.

Graficul nr. 13

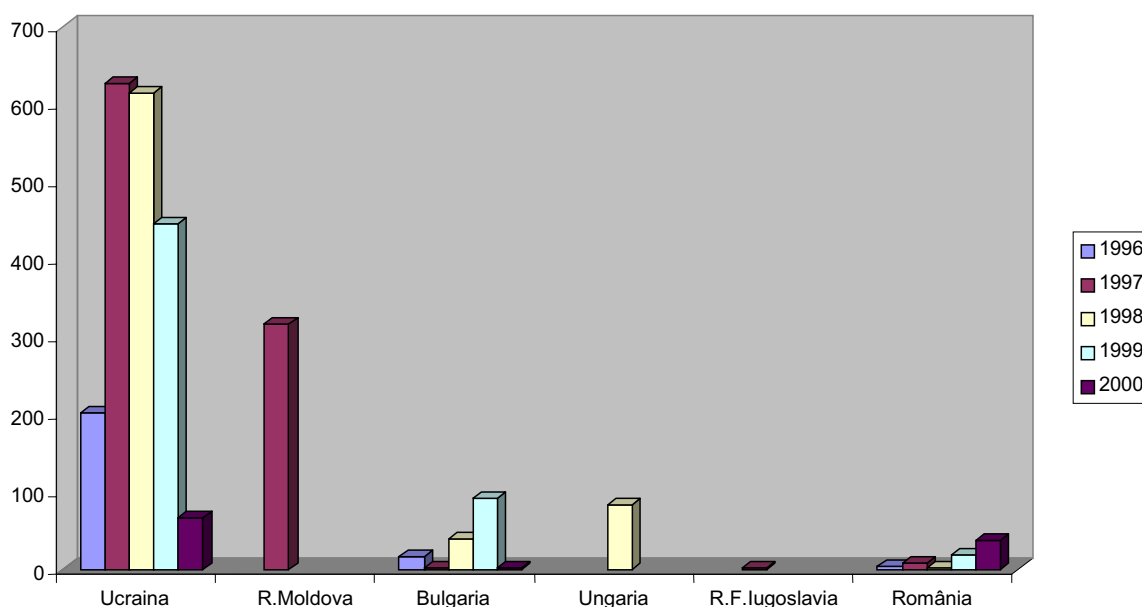
Dinamica exporturilor în lume în perioada 1996 – 2000 (milioane USD)



Exportul României în comparație cu cel al țărilor vecine pentru principalele categorii de arme este prezentat în graficul nr. 14 (potrivit sursei SIPRI).

Graficul nr. 14

Dinamica exporturilor României și țărilor vecine pe perioada 1996 – 2000 (milioane USD)

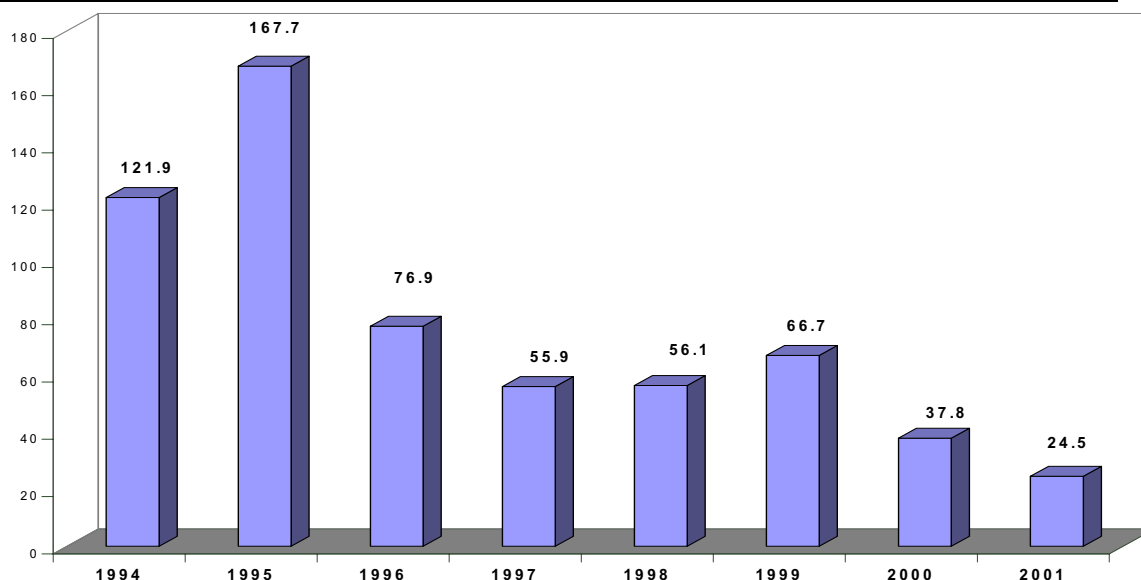


Pentru țările vecine datele prezentate se referă la principalele categorii de arme, în timp ce pentru România acestea se referă la totalul exporturilor de produse militare.

Dinamica exporturilor de arme ale României pe perioada 1994-2001 este prezentată în graficul nr. 15.

Graficul nr. 15

Dinamica exporturilor de arme ale României pe perioada 1994 – 2001 (milioane USD)



Valoarea exporturilor prezentată în graficul nr. 15 se referă la exporturile totale

ale României, în timp ce pentru principalele categorii de arme, valoarea acestora este sub 50%, ceea ce situează țara noastră pe locul 40 în lume, dacă se ia în considerare perioada 1996-2000. De asemenea, este de remarcat faptul că la principalele categorii de arme, importul României plasează țara noastră pe locul 64 în lume pentru aceeași perioadă 1996-2000.

Din analiza datelor prezentate în graficele nr. 12-15 rezultă că exporturile românești de arme se înscriu în dinamica descendentă, realizată și de alte țări exportatoare, așa cum se evidențiază în graficul nr. 16.

Graficul nr. 16

Transferurile internaționale de arme și tehnologii militare pe perioada 1994 – 2001 (milioane USD)



5.3. Operațiuni necomerciale, de tranzit și transbordare

5.3.1. Permise pentru operațiuni necomerciale

În anul 2000 ANCESIAC a eliberat 38 de permise pentru operațiuni necomerciale.

Dintre acestea 21 de permise au fost eliberate pentru introducerea în teritoriul național a produselor strategice ocazionate de desfășurarea în România a unor:

1. exerciții militare comune (Rescue Eagle 00/Medceur 00-2, Carpathian Express 2000, Cooperative Key 2000, Cooperative Best Effort 2000, Elipse Bravo 2000), la care au participat forțe militare din SUA, Italia, Marea Britanie, Bulgaria, Franța, Turcia, Ucraina, Olanda, Republica Moldova și altele;
2. mitinguri aviatice (mitingul aviatic „Timișoara” la care au participat reprezentanți din Austria, Marea Britanie, Bulgaria, SUA, Turcia, Ucraina și Ungaria);
3. alte operațiuni (vizite de curtoazie).

De asemenea, în anul 2000 au fost eliberate 17 permise pentru scoaterea în regim temporar din teritoriul național de echipamente militare destinate participării forțelor armate române la:

1. misiuni de menținere a păcii (SFOR, KFOR, UNMIK);
2. activități de pregătire în comun cu formațiuni din compunerea unor forțe armate străine (Dynamic Response 2000, Linked Sears 2000, Combined Endeavour 2000, Cooperative Partner 2000, Seven Stars, etc);
3. mitinguri aviatice în Austria, Ungaria, Republica Cehă și Olanda.

În anul 2001 numărul permiselor pentru operațiuni necomerciale a crescut la 55, având următoarea repartiție:

- a) 32 permise pentru introducerea în teritoriul național a produselor strategice ocazionate de desfășurarea în România de:
 1. exerciții militare comune (Carpathian Express 2001, Blackseafor, Breeze 2001, Deniz Yildizi – 01)
 2. mitinguri aviatice (mitingul aviatic „ROIAS – 2001” la care au participat reprezentanți din Austria, Belgia, Cehia, Croația, Danemarca, Germania, Franța, Italia, Marea Britanie, Olanda, Suedia, SUA, Turcia, Ucraina, R.F. Iugoslavia);
 3. alte operațiuni (vizite de curtoazie).
- b) 23 permise pentru scoaterea în regim temporar din teritoriul național de echipamente militare destinate participării forțelor armate române la:
 1. misiuni de menținere a păcii (SFOR, KFOR, UNMIK);
 2. activități de pregătire în comun cu formațiuni din compunerea unor forțe armate străine (Cooperative Key 2001, Esperia 2001, Cooperative Best Effort 2001, Seven Stars 2001, Combined Endeavour 2001, Dynamic Response, Corner Stone);
 3. mitinguri aviatice în Cehia, Franța, Olanda, Marea Britanie, Turcia.

Transferurile produselor strategice în cadrul operațiunilor menționate au fost efectuate sub supravegherea Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne, produsele transferate intrând în componența unor eșaloane militare.

Principalele categorii de produse ce au făcut obiectul transferurilor temporare sau definitive în cadrul operațiunilor necomerciale au fost ML1, ML2, ML3, ML4, ML6, ML9, ML10, ML11 și ML15, iar durata medie de procesare a cererilor de astfel de permise a fost de 7 zile.

5.3.2. Permise de tranzit internațional

Au fost eliberate 202 permise de tranzit internațional de arme în anul 2000 și 142 în anul 2001.

Tranzitul internațional pe teritoriul României a fost efectuat sub supravegherea Ministerului Apărării Naționale pentru 197 de operațiuni în 2000, respectiv 137 în 2001, în timp ce 5 operațiuni în 2000 și respectiv 5 în 2001 au fost efectuate în condițiile asigurării pazei și securității transportului pe teritoriul României de către Ministerul de Interne.

Operațiunile de tranzit internațional de produse militare pe teritoriul României s-au desfășurat în cadrul tranzitului de eșaloane militare străine ce s-au deplasat pentru misiuni de menținere a păcii (184 operațiuni în 2000 și 126 în 2001) și pentru exerciții militare comune (16 operațiuni în 2000 și 11 în 2001).

Pentru operațiuni referitoare la tranzitul de produse militare în afara eșaloanelor militare au fost eliberate 3 permise în anul 2000, respectiv 5 în 2001.

Principalele categorii de produse ce au făcut obiectul operațiunilor de tranzit au fost ML1, ML2, ML3, ML4, ML6, ML8, ML11 și ML13, iar durata medie de procesare a cererilor de astfel de produse a fost de 4 zile.

Circa 90% din operațiunile de tranzit s-au efectuat pe ruta Giurgiu – Curtici.

Transportul pe teritoriul României a produselor în tranzit s-a efectuat pe calea ferată și pe cale rutieră.

5.3.3. Permise de transbordare

Nu au fost eliberate permise de transbordare în anul 2000. În anul 2001 a fost eliberat un singur permis de transbordare.

5.4. Respectarea embargourilor și altor măsuri restrictive

România a respectat cu strictețe embargourile și alte măsuri restrictive impuse anumitor state, organizații sau facțiuni prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite, deciziile OSCE și pozițiile și acțiunile comune ale UE.

În anul 2000 experții ONU ai Mecanismului de monitorizare a sancțiunilor impuse UNITA (Angola) au verificat în România modul în care autoritățile române și agenții economici români au respectat prevederile cuprinse în art. 19 din Rezoluția

Consiliului de Securitate al ONU nr. 864/1993 privind interzicerea exportului de arme, muniții și materiale conexe către această destinație.

În raportul întocmit la sfârșitul anului 2000 experții ONU au apreciat că autoritățile române au acționat cu bună credință în respectarea embargoului impus UNITA și, prin urmare, livrările de arme către UNITA de către unele țări vecine Angolei nu pot fi imputate României.

În urma adâncirii investigațiilor pe această temă, poziția menționată cu privire la România a fost reiterată și în suplimentul din aprilie 2001 al Raportului întocmit în decembrie 2000 precum și în Raportul elaborat la sfârșitul anului 2001 de către Mecanismul de monitorizare ONU a sancțiunilor impuse UNITA.

Având în vedere relațiile de parteneriat strategic dintre România și unele state membre NATO, cererile de export de arme către destinații supuse regimului de embargo unilateral impus de țările partenere, au fost examinate și aprobate, după caz, și în urma consultărilor cu autoritățile competente din aceste state.

În urma atacurilor teroriste din septembrie 2001 asupra SUA, țara noastră și-a întărit regimul de control, prin dezvoltarea mecanismelor și procedurilor de licențiere în cadrul cărora prevenirea și combaterea activităților teroriste reprezintă un criteriu care se ia în considerare în procesul de examinare și autorizare a transferurilor de arme.

5.5. Controale și măsuri pentru respectarea legalității

Având în vedere intrarea în vigoare la sfârșitul anului 1999 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/1999 care a instituit noi mecanisme și proceduri de control, acordarea de consultanță în beneficiul agenților economici importatori și exportatori a constituit una din direcțiile principale de acțiune îndreptate spre prevenirea efectuării de transferuri ilegale de arme.

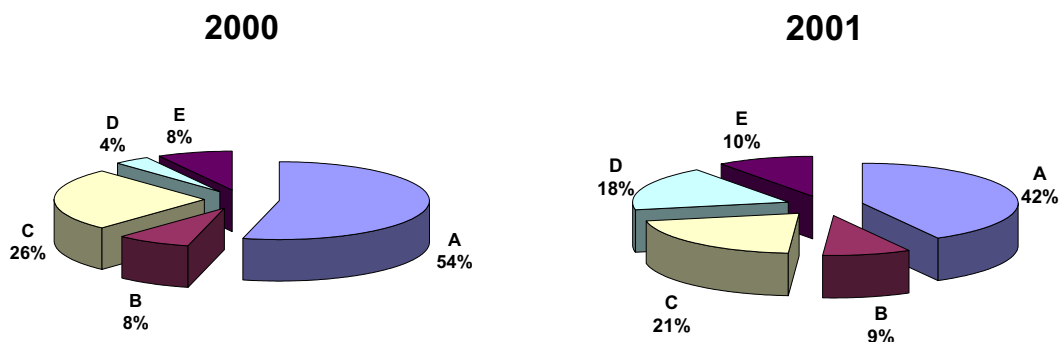
Activitatea de consultanță în perioada 2000 - 2001 atât în domeniul autorizării de activitate cât și în cel al licențierii de operațiuni de transfer a cunoscut o dinamică ascendentă. Aceasta a reprezentat circa 21% în anul 2000 și respectiv circa 26% în anul 2001 din totalul volumului de activități desfășurate de ANCESIAC, ceea ce reprezintă o creștere de 11%, respectiv 16% față de media anuală a perioadei anterioare (1994 – 1999).

Această creștere este determinată atât de instituirea regimului de control asupra unor noi clase de operațiuni, cum sunt operațiunile necomerciale, de tranzit și transbordare precum și de instituirea obligativității agenților economici de a fi autorizați pentru a desfășura activități de comerț exterior cu arme. La aceasta se adaugă obligativitatea transmiterii Certificatului de Control al Livrării sau a documentelor echivalente acestuia, ca măsură asiguratorie privind ajungerea la destinația declarată a produselor livrate în conformitate cu documentele de autorizare a operațiunilor de export.

Repartiția activităților de consultanță în funcție de mijloacele folosite în derularea lor este prezentată în graficul nr. 17.

Graficul nr. 17

Structura activităților de consultanță



- A = consultanță la sediul ANCESIAC
- B = consultanță prin corespondență
- C = consultanță prin mijloace electronice de comunicare
- D = consultanță prin mijloace publice
- E = consultanță la sediul agenților economici

Anul 2001 se caracterizează printr-o creștere importantă a ponderii consultanței acordate prin mijloace publice și la sediul agenților economici, urmare a promovării *Programului de transparență, cooperare și comunicare cu partenerii din*

economie, folosind mijloace adecvate acestui scop precum și prin deplasarea activității de control din spațiul documentar spre cel la fața locului.

În ansamblul măsurilor întreprinse în perioada 2000 – 2001 pentru creșterea eficienței sistemului de control al exporturilor de arme, o importanță deosebită a reprezentat-o colaborarea interinstituțională în cadrul acțiunilor de control preventiv și reactiv.

Din partea instituțiilor statului cu responsabilități în domeniu, ANCESIAC a beneficiat în anul 2001 de 42 de informații, față de 21 în anul 2000, acestea determinând un număr corespunzător de acțiuni de clarificare documentară a unor activități desfășurate de agenții economici români exportatori sau importatori de arme.

De asemenea, ANCESIAC a transmis unor organe abilitate ale statului, date și informații pentru clarificarea unor operațiuni de comerț exterior în cazul a 4 agenți economici români în anul 2000 și 6 agenți economici în anul 2001.

Corpul de control al ANCESIAC a efectuat 12 controale la sediul a 9 agenți economici în anul 2001, față de 5 controale efectuate la 4 agenți economici în anul 2000. Controalele au avut ca scop atât îndrumarea acestora cât și verificarea modului în care s-au derulat operațiunile comerciale cu produse militare.

Ca urmare a controalelor efectuate, atât documentar cât și la fața locului, în anul 2000 nu au fost înregistrate fapte de natură infracțională, în timp ce pentru anul 2001 au fost sesizate organele de urmărire penală privind existența elementelor constitutive ale infracțiunii în cazul a 3 agenți economici.

În cursul anului 2000, 4 agenți economici nu și-au îndeplinit obligațiile prevăzute de lege de a transmite certificatele de control al livrării sau documentele echivalente, fiind sancționați cu amenzi contravenționale totalizând 160 milioane lei.

Pentru neîndeplinirea aceleași obligații pe parcursul anului 2001 un agent economic a fost sancționat cu avertisment și 4 exportatori cu amendă contravențională în valoare totală de 245 milioane lei.

Capitolul 6. Direcții de acțiune și dezvoltări în perspectivă

Acțiunile întreprinse în ultimii ani, cu deosebire în anul 2001, având ca scop întărirea regimului de control, au creat premisele favorabile pentru continuarea într-un ritm susținut a procesului de maturizare a sistemului național de control, astfel încât în perspectiva anului 2004, acesta să se ridice la nivelul de eficiență al sistemelor similare din țările occidentale sau cu tradiție în domeniu.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv se au în vedere următoarele direcții principale de acțiune:

1. În domeniul legislativ.

1.1. elaborarea unui proiect de lege care să reglementeze distinct controlul exporturilor și importurilor de produse militare, care să ia în considerare:

- armonizarea deplină și eficientă a politicii naționale cu principiile, normele și liniile directoare adoptate în cadrul organizațiilor și organismelor

internaționale de control, la care România este sau și-a depus candidatura de stat membru;

- valorificarea experienței proprii și adaptarea la specificul țării noastre a elementelor valoroase din legislațiile altor țări, cu prioritate ale țărilor membre NATO și UE.

1.2. dezvoltarea și perfecționarea legislației secundare și terțiare în domeniu, prin:

- inițierea și promovarea în timp util a actelor normative vizând actualizarea listei de produse militare supuse controlului destinației finale și implementarea la nivel național a embargourilor și altor măsuri restrictive impuse exportului de arme;
- elaborarea de norme metodologice, mecanisme și proceduri specifice controlului transferurilor de arme;
- creșterea ponderii legislației terțiare (ordine ale președintelui ANCESIAC) în ansamblul cadrului normativ care reglementează controlul transferurilor de arme;
- gestionarea în perspectivă a unor noi domenii de control rezultate din obligații și angajamente internaționale.

1.3. promovarea unor noi acte normative care să conducă la înlăturarea vidului legislativ privind unele operațiuni cu arme (producerea, comercializarea la

intern) precum și eliminarea unor paralelisme în cadrul sistemului național de control cu referire la armele de calibru mic și armament ușor.

2. În domeniul cooperării interinstituționale:

- adâncirea procesului de eficientizare a sistemului național de control prin întărirea autorității ANCESIAC și creșterea responsabilității și contribuției ministerelor și instituțiilor în examinarea, avizarea și luarea deciziilor privind transferurile de arme;
- creșterea rolului și atribuțiilor Consiliului Interministerial, precum și perfecționarea organizării și funcționării acestuia, inclusiv prin elaborarea unui act normativ dedicat;
- extinderea cooperării bilaterale în cadrul sistemului național de control, lărgirea și eficientizarea schimbului de informații, inclusiv prin formalizarea acestuia (dezvoltarea sau încheierea unor noi protocoale de colaborare sau programe comune de acțiune);
- creșterea rolului și atribuțiilor Grupului Român pentru Neproliferație în gestionarea incidentelor de trafic ilicit de arme;
- extinderea cooperării bilaterale și multilaterale cu alte instituții ale statului sau organisme cu atribuții conexe regimului de control, nereprezentate în Consiliul Interministerial sau Grupul Român pentru Neproliferație, care au responsabilități în domeniul prevenirii și combaterii traficului ilicit cu arme.

3. În domeniul relației guvern – industrie:

- promovarea în ritm susținut a politicii de transparență și comunicare, atât cu partenerii din economie, cât și cu societatea civilă în ansamblul ei (mass – media, organizații neguvernamentale, etc.);
- actualizarea permanentă și operativă a paginii web a ANCESIAC cu date și informații necesare cunoașterii și respectării reglementărilor, mecanismelor și procedurilor de control referitoare la transferurile de arme;
- continuarea manifestărilor cu caracter general sau tematic (conferințe, simpozioane, seminarii, mese rotunde, ateliere de lucru, dezbateri publice etc.) la nivel național sau regional, în scopul diseminării informațiilor relevante domeniului atât pentru autoritățile statului cât și pentru exportatorii și importatorii de arme;
- implementarea “Programului Intern de Control” la agenții economici români care desfășoară activități semnificative de comerț exterior cu produse militare;
- acordarea de sprijin și consultanță organizațiilor neguvernamentale sau altor persoane sau organizații interesate în elaborarea unor materiale privind politicile și practicile naționale în controlul exporturilor de arme;
- sprijinirea manifestărilor organizate pe plan național și internațional a căror agendă de lucru este legată de domeniul comerțului cu arme.

4. În domeniul aplicării regimului de control

- perfecționarea mecanismelor și procedurilor de analiză și decizie în procesul de avizare, autorizare, licențiere și control și eliminarea unor elemente birocratice în scopul creșterii operativității în activitățile de comerț exterior cu arme;
- întărirea rolului și ponderii expertizei tehnice și comerciale în evaluarea operațiunilor de export sau import de arme și o mai bună armonizare a intereselor politice cu cele economice și de securitate națională în examinarea, avizarea și aprobarea transferurilor;
- creșterea rolului și dimensiunii controlului postautorizare și postlicențiere, îndeosebi în faza postlivrare;
- perfecționarea și dezvoltarea mecanismelor operative de cooperare interinstituțională în controlul derulării operațiunilor de transfer și crearea infrastructurii necesare schimbului de informații în acest scop;
- întărirea dimensiunii sancționatorii a regimului de control;
- diseminarea celor mai bune practici ale agenților economici în activitatea de comerț exterior cu arme;
- continuarea procesului de informatizare a activității de autorizare, licențiere și control a operațiunilor de transfer de arme și crearea premiselor pentru realizarea sistemului informatic integrat al autorității naționale;
- adâncirea procesului de perfecționare a pregătirii personalului și încadrarea de noi specialiști în măsură să angajeze analize și decizii la nivel pluridisciplinar și interdisciplinar.

5. În domeniul cooperării internaționale:

- extinderea cooperării bilaterale cu autoritățile similare din țările cu sisteme dezvoltate de control, cu prioritate din țările membre NATO și UE;
- promovarea unor inițiative regionale în domeniul controlului exporturilor;
- acordarea de asistență pentru crearea cadrului legislativ și instituțional în domeniu în țările din regiune care nu au instituit un regim de control al exporturilor de arme;
- creșterea contribuției și participarea mai activă a României la dezvoltarea mecanismelor de control multilateral al transferurilor de arme;
- susținerea pe plan internațional și regional a inițiativelor în domeniul controlului exportului de produse militare, a prevenirii și combaterii traficului ilicit cu arme și a unor activități conexe acestora.

Anexa nr. 1

CODUL DE CONDUITA AL UNIUNII EUROPENE PRIVIND EXPORTUL DE ARME

Consiliul Uniunii Europene,

Pomind de la Criteriile comune convenite la Consiliile europene de la Luxemburg și Lisabona din 1991 și 1992,

Recunoscând responsabilitatea specială a statelor exportatoare de armament,

Decis să stabilească standarde comune ridicate care să fie considerate ca minime pentru managementul și restricțiile transferurilor de arme convenționale de către statele membre ale UE și pentru a întări schimbul de informații relevante în vederea atingerii unei mai mari transparențe,

Decis să prevină exportul de echipamente care ar putea fi folosite pentru acțiuni interne de reprimare sau agresiuni internaționale ori care să contribuie la instabilitate regională,

Dorind, în cadrul oferit de CFSP să-și întărească cooperarea și să promoveze o convergență în domeniul exportului de armament convențional,

Luând notă de măsurile complementare luate de UE împotriva transferurilor ilicite, sub forma programului UE de prevenire și combatere a traficului ilicit de arme convenționale,

Recunoscând dorința statelor membre ale UE de a menține o industrie de apărare în concordanță cu dreptul la auto-apărare recunoscut de Carta ONU,

a adoptat următorul Cod de Conduită și măsuri operative:

CRITERIUL UNU

Respectul față de angajamentele internaționale ale statelor membre ale UE, în special față de sancțiunile decretate de Consiliul de Securitate ONU și cele decretate de Comunitate, acordurile asupra neproliferării și alte probleme, ca și față de obligațiile internaționale.

O licență de export trebuie refuzată dacă aprobarea ar veni în contradicție, printre altele, cu:

- a. obligațiile internaționale ale statelor membre și a angajamentelor lor de respectare a embargourilor asupra armamentelor ale ONU, OSCE și UE;
- b. obligațiile internaționale ale statelor membre ce decurg din Tratatul de neproliferare a armelor nucleare, Convenția privind armele biologice și toxice și Convenția asupra armelor chimice;
- c. angajamentelor ce decurg din cadrul oferit de Grupul Australia, Regimul de Control al Tehnologiilor pentru Rachete, Grupul Furnizorilor Nucleari și Aranjamentul de la Wassenaar;
- d. angajamentelor acestora de a nu exporta nici o formă de mină anti-personal.

CRITERIUL DOI

Respectarea drepturilor omului în țara de destinație finală.

După evaluarea poziției țării destinate față de principiile de bază stabilite de instrumentele internaționale ale drepturilor omului, statele membre:

- a. nu vor elibera licență de export dacă există clar riscul ca exportul propus să fie folosit pentru represiuni interne;
- b. vor manifesta o atenție și ovigilență speciale la eliberarea licențelor, de la caz la caz, și ținând cont de natura echipamentului, pentru țările unde organismele competente ale ONU, Consiliului Europei ori UE, au constatat grave încălcări ale dreptului omului.

Din aceste motive, echipamentele care ar putea fi folosite de beneficiarul final propus la represiuni interne vor fi considerate, printre altele, echipamentele pentru care există dovada folosirii lor ori a unui echipament similar la represiuni interne sau atunci când există motive să se creadă că echipamentul va fi deturnat de la destinația sa inițială sau nu va ajunge la beneficiarul final pentru a se folosi la represiuni interne. În spiritul paragrafului operativ 1 al prezentului Cod, se va acorda atenție naturii echipamentului, în special dacă este destinat unor scopuri de securitate internă. Represiunea internă include, printre altele, tortura și alt tratament

crud, inuman și degradant ori pedepse, detenții și alte încălcări majore ale drepturilor și libertăților fundamentale ale omului așa cum au fost stabilite în instrumentele internaționale ale drepturilor omului, inclusiv în Declarația Universală asupra Drepturilor Omului și Convenția Internațională asupra Drepturilor Civile și Politice.

CRITERIUL TREI

Situația internă din țara destinatară, ca problemă a existenței unor tensiuni ori conflicte armate.

Statele membre nu vor permite exporturi care ar provoca ori prelungi conflictele armate ori ar agrava tensiunile sau conflictele din țara destinatară.

CRITERIUL PATRU

Menținerea păcii, securității și stabilității regionale.

Statele membre nu vor elibera licență de export dacă există clar riscul ca destinatarul respectiv să folosească exportul propus, în mod agresiv împotriva altei țări ori ar impune cu forța o revendicare teritorială.

Când se au în vedere aceste riscuri, statele membre ale UE vor mai ține cont, printre altele, și de:

- a. existența ori probabilitatea existenței unui conflict armat între țara de destinație și altă țară;
- b. o revendicare pentru teritoriul unei țări vecine pe care țara destinatară a încercat sau a amenințat-o în trecut că o va urmări cu forța;
- c. dacă există posibilitatea ca echipamentul să fie utilizat în alte scopuri decât cele care vizează securitatea și apărarea națională legitimă a destinatarului;
- d. necesitatea de a nu afecta negativ, în nici un fel semnificativ, stabilitatea regională.

CRITERIUL CINCI

Securitatea națională a statelor membre și a teritoriilor a căror relații externe intră în responsabilitatea statului membru, ca și a țărilor prietene și aliate.

Statele membre vor ține cont de:

- a. efectul potențial al exportului propus asupra intereselor lor de apărare și de securitate și ale statelor prietene, aliate ori alte state membre, recunoscând totodată faptul că acest factor nu poate afecta respectarea criteriului privind drepturile omului și cel vizând pacea, securitatea și stabilitatea regională;

- b. riscul folosirii produselor respective împotriva forțelor acestora sau ale armatelor prietene, aliate sau ale altor state membre;
- c. existența riscului fabricării pentru alte scopuri, contrare celui inițial sau existența riscului unui transfer neintenționat de tehnologie.

CRITERIUL ȘASE

Comportamentul țării care cumpără referitor la comunitatea internațională, în legătură mai ales cu poziția sa față de terorism, natura alianțelor sale și respectării legislației internaționale.

Statele membre vor ține cont, printre altele, de poziția țării cumpărătoare față de:

- a. sprijinul sau încurajarea terorismului și a crimei internaționale organizate;
- b. respectarea angajamentelor sale internaționale, în particular de nefolosire a forței inclusiv a respectării dreptului umanitar internațional aplicabil la conflictele internaționale și ne-internaționale;
- c. angajamentul său față de neproliferarea armelor și alte domenii de control a armamentului și dezarmării, în special semnarea, ratificarea și implementarea convențiilor importante privind controlul armamentelor și dezarmarea, la care se face referire în sub-paragraful b) al criteriului unu.

CRITERIUL ȘAPTE

Existența riscului ca unui echipament să-i fie deturnat scopul în țara cumpărătoare sau reexportat în condiții care nu se doresc.

În evaluarea impactului exportului propus asupra țării importatoare și a riscului ca produsele exportate să poată fi dirijate spre un beneficiar final nedorit, trebuie să se țină cont de următoarele:

- a. apărarea legitimă și interesele de securitate ale țării destinate, incluzând orice aplicare în acțiuni ONU sau în altă activitate de menținere a păcii;
- b. capacitatea tehnică a țării destinate de a folosi echipamentul;
- c. capacitatea țării destinate de a exercita un control eficient al exportului;
- d. riscul ca armele să fie re-exportate ori dirijate către organizații teroriste (echipamentele anti-teroriste necesită o atenție cu totul specială în acest sens).

CRITERIUL OPT

Compatibilitatea exporturilor de armamente cu capacitatea tehnică și economică a țării destinatare, ținând cont de dorința statelor de a-și asigura nevoile legitime de securitate și apărare fără schimburi mari de armament, resurse umane și economice.

Statele membre vor ține cont, în contextul informațiilor primite de la surse competente, cum ar fi rapoartele UNDP, Banca Mondială, IMF și OECD, de cazul în care exportul propus ar reduce dezvoltarea susținută a țării destinatare. Ele vor ține cont, în acest context, de nivelul relativ al cheltuielilor alocate de țara destinatară armatei și problemelor sociale, luând în considerație și orice ajutor al UE sau bilateral.

Anexa nr.2

LISTA DE ARMAMENTE, MUNIȚII ȘI ALTE PRODUSE MILITARE

Nota 1: Termenii în „ghilimele” sunt termeni definiți. Vezi definițiile termenilor utilizați în anexă.

Nota 2: Numerele CAS sunt prezentate pentru exemplificare. Acestea nu acoperă toate substanțele chimice și amestecurile de substanțe chimice controlate de Lista de armamente, muniții și alte produse militare.

Nota 3: Produsele specificate în anexă includ atât produse noi cât și produse folosite.

NOTĂ GENERALĂ PRIVIND TEHNOLOGIA (NGT)

Exportul „tehnologiei” „necesare” pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” articolelor supuse controlului în Lista de armamente, muniții și alte produse militare este supus controlului în conformitate cu prevederile cuprinse în Lista de armamente, muniții și alte produse militare. Această „tehnologie” este supusă controlului chiar și atunci când se folosește pentru un produs nesupus controlului.

Controlul nu se aplică acelei „tehnologii” minim necesară pentru instalarea, exploatarea, întreținerea (verificarea) și repararea acelor produse care nu sunt controlate sau al căror export a fost autorizat.

Controlul nu se aplică „tehnologiei” „din domeniul public”, al „cercetării științifice fundamentale” sau informațiilor minim necesare pentru folosirea brevetelor.

ML1. Arme individuale și arme automate având un calibru mai mic sau egal cu 12,7 mm (0,5 inch) și accesorii, după cum urmează, precum și componente special concepute pentru acestea:

- a. puști, carabine, revolvere, pistoale, pistoale mitralieră și mitraliere:

Notă: ML1.a. nu supune controlului următoarele:

1. *muschete, puști, carabine fabricate până în anul 1938;*
2. *reproduceri de muschete, puști și carabine ale căror modele originale au fost fabricate înainte de anul 1890;*
3. *revolvere, pistoale și mitraliere fabricate înainte de 1890 și reproducerile acestora.*

- b. arme cu țeavă lisă special concepute pentru utilizări militare;

- c. arme care folosesc muniție fără tub cartuș;

- d. amortizoare de zgomot, monturi speciale, cleme, dispozitive de ochire și ascunzătoare de flăcări pentru armele supuse controlului conform ML1.a., ML1.b. sau ML1.c.

Notă tehnică:

Armele cu țeavă lisă special concepute pentru utilizări militare, așa cum sunt specificate la ML1.b., sunt acelea care:

- a. *sunt încercate la presiuni de peste 1.300 bar;*
- b. *acționează normal și sigur la presiuni de peste 1.000 bar; și*
- c. *permit folosirea muniției al cărei tub cartuș este mai lung de 76,2 mm (de exemplu tuburi cartuș comerciale magnum de calibru 12).*

Parametrii la care se fac referiri în această notă tehnică, trebuie măsurați conform standardelor Comisiei Internaționale Permanente.

Nota 1: *ML1 nu supune controlului armele cu țeavă lisă folosite pentru vânătoare sau pentru sport. Aceste arme nu trebuie să fie special concepute pentru utilizări militare sau de tip complet automat.*

Nota 2: *ML1 nu supune controlului armele de foc special concepute pentru muniția inertă de instrucție și care nu pot folosi nici un fel de muniție supusă controlului.*

Nota 3: *ML1 nu supune controlului armele care folosesc muniție încasetată cu percutare excentrică și care nu sunt de tip complet automat.*

ML2. Armament sau arme având calibru mai mare de 12,7 mm (0,5 inch), aruncătoare și accesorii, după cum urmează, precum și componente special concepute pentru acestea:

- a tunuri, obuziere, mortiere, piese de artilerie, arme antitanc, lansatoare de proiectile, aruncătoare militare de flăcări, tunuri fără recul și dispozitive de reducere a semnăturii (caracteristicilor specifice) concepute pentru acestea;

Notă: *ML2.a. include injectoarele, dispozitivele de măsurare, rezervoarele de stocare, precum și alte componente special concepute pentru a fi utilizate cu încărcături de propulsie*

lichide pentru oricare din echipamentele supuse controlului conform ML2.a.

- b. lansatoare sau generatoare fumigene, cu gaz și pirotehnice, de uz militar;

Notă: ML2.b. nu include pistoalele de semnalizare.

- c. dispozitive de ochire pentru arme.

ML3. Muniții și componente special concepute pentru acestea, destinate armelor supuse controlului conform ML1, ML2 sau ML12:

Nota 1: Componentele special concepute, sunt acelea care includ:

- a. componente metalice sau din masă plastică, cum ar fi: capse, tuburi cartuș, benzi pentru cartușe, tamburi rotativi și părți metalice de muniție;
- b. dispozitive de siguranță și armare, focoase, senzori și dispozitive de inițiere a exploziei;
- c. surse de putere capabile să furnizeze energie înaltă pentru o singură întrebuințare;
- d. tuburi combustibile pentru încărcături de azvârlire;
- e. submuniții incluzând grenade, mine și proiectile dirijate pe porțiunea finală a traiectoriei.

Nota 2: ML3 nu supune controlului muniția sertizată fără proiectil și muniția inertă de instrucție cu tubul cartuș perforat.

Nota 3: ML3 nu supune controlului cartușele special concepute pentru unul din următoarele scopuri:

- a. semnalizare;
- b. alungarea păsărilor; sau
- c. aprinderea gazelor la puțurile petrolifere.

ML4. Bombe, torpile, rachete nedirijate, rachete dirijate, echipamente și accesorii special concepute pentru utilizări militare, după cum urmează, precum și componente special concepute pentru acestea:

- a. bombe, torpile, grenade, încărcături fumigene, rachete nedirijate, mine, rachete dirijate, încărcături explozive de adâncime, încărcături de distrugere, dispozitive și seturi pentru încărcături de distrugere, dispozitive „cu amestecuri pirotehnice militare”, cartușe și simulatoare (de exemplu: echipamente de simulare a caracteristicilor oricăruia dintre aceste produse);

Notă: ML4.a. include:

- 1. grenade fumigene, bombe exploziv-incendiare, bombe incendiare și dispozitive explozive;
 - 2. ajutaje pentru rachete dirijate și vârfuri pentru mijloace de transport la țintă cu reintrare în atmosferă.
- b. echipamente special concepute pentru mânuirea, controlul, activarea, furnizarea energiei necesare pentru o singură întrebuințare, lansarea, calibrarea, dragarea, descărcarea, simularea

unor ținte, bruierea, detonarea sau detectarea produselor supuse controlului conform ML4.a.

Notă: ML4.b. include:

1. echipamente mobile de lichefiere a gazului capabile să producă o cantitate mai mare sau egală cu 1.000 kg de gaz lichefiat pe zi;
2. cabluri electrice conductoare flotante destinate dragării minelor magnetice.

Notă tehnică:

Dispozitive portabile (ținute în mână), limitate prin concepție numai la detectarea obiectelor metalice și care nu au capacitatea de a face diferențierea între mine și alte obiecte metalice, nu sunt considerate a fi special concepute pentru detecția produselor supuse controlului conform ML4.a.

ML5. Sisteme de conducere a focului și echipamente aferente de alertare și avertizare, sisteme aferente de testare și reglare și echipamente de contraacțiune, după cum urmează, special concepute pentru utilizări militare, precum și componente și accesorii special concepute pentru acestea:

- a. dispozitive de ochire, calculatoare de tragere, echipamente de calibrare pentru tunuri și sisteme de control al armamentului;
- b. sisteme de descoperire, marcare, telemetrare, supraveghere și urmărire a țintelor; echipamente de descoperire, prelucrare a datelor, recunoaștere sau identificare; și echipamente de integrare a senzorilor;

Notă: ML5.b. include sateliții de observare și detecție, special concepuți pentru utilizări militare, precum și stațiile lor de la sol, cu excepția componentelor lor care au dublă utilizare.

- c. echipamente de contraacțiune pentru produsele supuse controlului conform ML5.a. sau ML5.b.;
- d. echipamente de testare sau reglare pe câmpul de luptă, special concepute pentru produsele supuse controlului conform ML5a. sau ML5b.

ML6. Vehicule terestre și componente pentru acestea, special concepute sau modificate pentru utilizări militare.

Notă tehnică:

Pentru scopurile ML6 termenul vehicule terestre include remorcile.

Nota 1: ML6 include:

- a. tancuri și alte vehicule militare înarmate și vehicule militare amenajate pentru a fi dotate cu armament sau echipament pentru plantarea minelor sau lansarea muniției supuse controlului conform ML4;
- b. vehicule blindate;

- c. *vehicule amfibii și vehicule ce pot traversa vaduri adânci;*
- d. *vehicule de recuperare și vehicule pentru remorcare și transport muniție sau sisteme de arme și echipamente aferente manipulării încărcăturii.*

Nota 2: *Modificarea unui vehicul terestru pentru scopuri militare presupune o schimbare structurală, electrică sau mecanică, care cuprinde una sau mai multe componente special concepute pentru uz militar. Asemenea componente includ:*

- a. *anvelope pneumatice de un tip special concepute pentru a asigura protecția la penetrarea glonțului sau pentru a rula desumflate;*
- b. *sisteme de control a presiunii și de umflare a pneurilor cu acționare din interiorul vehiculului aflat în mișcare;*
- c. *protecția prin blindaj a părților vitale (exemplu: rezervoare de combustibil sau cabina șoferului);*
- d. *întărituri speciale pentru montarea armelor.*

Nota 3: *ML6 nu supune controlului automobilele civile sau mașinile de transport bani sau valori având protecție prin blindaj.*

ML7. Agenți toxici chimici sau biologici, „substanțe lacrimogene”, materiale radioactive, echipamente, componente, materiale și tehnologii aferente, după cum urmează:

- a. *agenți biologici și materiale radioactive „adaptate pentru utilizare în război” în vederea producerii de vătămări asupra oamenilor sau animalelor, degradării echipamentelor sau distrugerii recoltelor sau mediului, precum și agenți de război chimic (CW);*
- b. *precursori pentru arme chimice binare și precursori de bază, după cum urmează:*
 - 1. *difluoruri alchil (metil, etil, n-propil sau izopropil) fosfonice, cum ar fi: DF: difluorură metilfosfonică (CAS 676-99-3);*
 - 2. *alchil (metil, etil, n-propil sau izopropil) fosfoniți de O-alchil (H sau $\leq C_{10}$, inclusiv cicloalchil)-O-[2-(dialchil (metil, etil, n-propil sau izopropil) amino)etil] și sărurile alchilate sau protonate corespunzătoare, cum ar fi: QL: metilfosfonit de O-etil-O-[2-(diizopropilamino)etil] (CAS 57856-11-8);*
 - 3. *clorosarin: metilclorofosfonat de O-izopropil (CAS 1445-76-7);*
 - 4. *clorosoman: metilclorofosfonat de O-pinacolil (CAS 7040-57-5);*
- c. *„substanțe lacrimogene” și „agenți pentru combaterea dezordinilor publice”, incluzând:*
 - 1. *cianură de bromobenzil (CA) (CAS 5798-79-8);*
 - 2. *O-clorobenzilidenmalononitril (o-clorobenzalmalononitril) (CS) (CAS 2698-41-1);*
 - 3. *clorură de fenilacil (ω -cloroacetofenonă) (CN) (CAS 532-27-4);*
 - 4. *dibenz-(b,f)-1,4-oxazepină (CR) (CAS 257-07-8);*

- d. echipamente special concepute sau modificate pentru răspândirea oricăruia din următoarele, precum și componente special concepute pentru acestea:
1. materiale sau agenți supuși controlului conform ML7.a. sau ML7.c.; sau
 2. arme chimice obținute din precursori supuși controlului conform ML7.b.;
- e. echipamente special concepute pentru apărarea împotriva materialelor supuse controlului conform ML7.a. sau ML7.c., precum și componente special concepute pentru acestea;
- Notă: ML7.e. include echipamentele de protecție.
- f. echipamente special concepute pentru detecția sau identificarea materialelor supuse controlului conform ML7.a. sau ML7.c., precum și componente special concepute pentru acestea;
- Notă: ML7.f. nu supune controlului dozimetrele individuale de radiație.
- N.B.: Referitor la măștile contra gazelor și echipamentele de protecție pentru utilizare civilă, vezi 1A004 din Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare.
- g. „biopolimeri” special concepuți sau prelucrați pentru detecția sau identificarea agenților de război chimic (CW) supuși controlului conform ML7.a. și culturi de celule specifice folosite pentru producerea lor;
- h. „biocatalizatori” pentru decontaminarea sau degradarea agenților de război chimic (CW) și sisteme biologice pentru acestea, după cum urmează:
1. „biocatalizatori” special concepuți pentru decontaminarea sau degradarea agenților de război chimic (CW) supuși controlului conform ML7.a., care rezultă prin selecție dirijată în laborator sau prin manipulare genetică a sistemelor biologice;
 2. sisteme biologice, după cum urmează: „vectori de expresie”, viruși sau culturi de celule conținând informație genetică specifică producției de „biocatalizatori” supuși controlului conform ML7.h.1.;
- i. „tehnologie”, după cum urmează:
1. „tehnologie” pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” agenților toxici, echipamentelor sau componentelor aferente supuse controlului conform ML7.a. la ML7.f.;
 2. „tehnologie” pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” de „biopolimeri” sau culturi de celule specifice supuse controlului conform ML7.g.;
 3. „tehnologie” în exclusivitate pentru încorporarea de „biocatalizatori”, supuși controlului conform ML7.h.1., în substanțe purtătoare militare sau materiale militare.

Nota 1: ML7.a. include:

- a. substanțe toxice neuromparalitice:

1. *alchil (metil, etil, n-propil sau izopropil) fluorofosfonați de O-alchil ($\leq C_{10}$, inclusiv cicloalchil), cum ar fi:*
sarin (GB): metilfluorofosfonat de O- izopropil (CAS 107-44-8); și
soman (GD): metilfluorofosfonat de O- pinacolil (CAS 96-64-0);
 2. *dialchil (metil, etil, n-propil sau izopropil) amidocianofosfați de O-alchil ($\leq C_{10}$, inclusiv cicloalchil), cum ar fi:*
tabun (GA): Dimetilamidocianofosfat de O-etil (CAS 77-81-6);
 3. *alchil (metil, etil, n-propil sau izopropil) tiofosfonați de O-alchil ($H \leq C_{10}$, inclusiv cicloalchil)-S-[2-(dialchil (metil, etil, n-propil sau izopropil)amino)etil] și sărurile alchilate sau protonate corespunzătoare, cum ar fi:*
VX: metiltiofosfonat de O-etil-S-[2-(diizopropilamino)etil] (CAS 50782-69-9);
- b. *substanțe toxice vezicante:*
1. *iperite cu sulf, cum ar fi:*
2-cloroetil-clorometil-sulfură (CAS 2625-76-5);
bis(2-cloroetil) - sulfură (CAS 505-60-2);
bis(2-cloroetiltio) - metan (CAS 63869-13-6);
1,2-bis(2-cloroetiltio) - etan (CAS 3563-36-8);
1,3-bis(2-cloroetiltio) - n-propan (CAS 63905-10-2);
1,4-bis(2-cloroetiltio) - n-butan (CAS 142868-93-7);
1,5-bis(2-cloroetiltio) - n-pentan (CAS 142868-94-8);
bis (2-cloroetiltiometil)-eter (CAS 63918-90-1);
bis (2-cloroetiltioetil) - eter (CAS 63918-89-8);
 2. *lewisite, cum ar fi:*
2-clorovinildicloroarsina (CAS 541-25-3);
bis (2-clorovinil) cloroarsina (CAS 40334-69-8);
tris (2-clorovinil) arsina (CAS 40334-70-1);
 3. *iperite cu azot, cum ar fi:*
HN1: bis (2-cloroetil) etilamina (CAS 538-07-8);
HN2: bis (2-cloroetil) metilamina (CAS 51-75-2);
HN3: tris(2-cloroetil) amina (CAS 555-77-1);
- c. *substanțe toxice incapacitante, precum:*
1. *benzilat de 3-chinuclidinil (BZ) (CAS 6581-06-2);*
- d. *substanțe toxice defoliante, cum ar fi:*
1. *2-cloro-4-fluoro-fenoxiacetat de butil (LNF);*
 2. *acid 2,4,5-triclorofenoxiacetic în amestec cu acid 2,4-diclorofenoxiacetic (Agent Orange).*

Nota 2: *ML7.e. include unități de aer condiționat special concepute sau modificate pentru filtrare nucleară, biologică sau chimică.*

Nota 3: *ML7.a. și ML7.c. nu supun controlului:*

- a. clorocian (CAS 506-77-4);
- b. acid cianhidric (CAS 74-90-8);
- c. clor (CAS 7782-50-5);
- d. clorură de carbonil (fosgen) (CAS 75-44-5);
- e. difosgen (triclormetil-clorformiat sau clorocarbonat de triclorometil) (CAS 503-38-8);
- f. bromoacetat de etil (CAS 105-36-2);
- g. bromură de xilil, orto: (CAS 89-92-9), meta (CAS 620-13-3), para (CAS 104-81-4);
- h. bromură de benzil (CAS 100-39-0);
- i. iodură de benzil (CAS 620-05-3);
- j. bromoacetona (CAS 598-31-2);
- k. bromocian (CAS 506-68-3);
- l. bromometilelketona (CAS 816-40-0);
- m. cloroacetona (CAS 78-95-5);
- n. iodoacetat de etil (CAS 623-48-3);
- o. iodoacetona (CAS 3019-04-3);
- p. cloropicrină (CAS 76-06-2).

Nota 4: „Tehnologia”, culturile de celule și sistemele biologice de la ML7.g., ML7.h.2. și ML7.i.3. sunt exclusive, iar aceste articole nu supun controlului „tehnologia”, celulele sau sistemele biologice pentru scopuri civile cum ar fi: agricol, farmaceutic, medical, veterinar, protecția mediului, tratarea deșeurilor sau industria alimentară.

Nota 5: ML7.c. nu supune controlului substanțele lacrimogene sau agenții pentru combaterea dezordinilor publice în ambalaj individual destinate autoapărării personale.

Nota 6: ML7.d., ML7.e. și ML7.f. supun controlului echipamentele special concepute sau modificate pentru scopuri militare.

N.B.: Vezi, de asemenea, 1A004 din Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare.

ML8. „Explozivi militari” și combustibili, inclusiv încărcături de azvârlire și propulsie, precum și substanțe aferente acestora, după cum urmează:

- a. substanțe, după cum urmează, precum și amestecuri ale acestora:
 1. pulbere sferică de aluminiu (CAS 7429-90-5) cu mărimea particulelor de 60 μm sau mai mică, fabricată din materiale cu un conținut în aluminiu de 99% sau mai mare;
 2. combustibili metalici cu particule de formă sferică, atomizate, sferoidale, fulgi sau pulbere, fabricate din materiale care conțin 99% sau mai mult din oricare din următoarele componente:
 - a. metale și amestecuri ale acestora:
 1. beriliu (CAS 7440-41-7) cu granulație mai mică de 60 μm;

2. pulbere de fier (CAS 7439-89-6) cu mărirea particulelor de 3 μ m sau mai mică, obținută prin reducerea cu hidrogen a oxidului de fier;
- b. amestecuri, care conțin oricare din următoarele:
 1. zirconiu (CAS 7440-67-7), magneziu (CAS 7439-95-4) și aliaje ale acestora, cu mărirea particulelor mai mică de 60 μ m;
 2. bor (CAS 7440-42-8) sau carbură de bor (CAS 12069-32-8) având puritate 85% sau mai mare și mărirea particulelor mai mică de 60 μ m;
3. amestecuri de perclorați, clorați și cromati cu pulberi metalice sau alți componenți combustibili cu energie înaltă;
4. nitroguanidină (NQ) (CAS 556-88-7);
5. compuși cu fluor și cu oricare dintre următoarele elemente: alți halogeni, oxigen, azot;
6. carborani, decaborani (CAS 17702-41-9), pentaborani și derivați ai acestora;
7. ciclotetrametilentetranitramina (CAS 2691-41-0) (HMX); octahidro-1,3,5,7 -tetranitro-1,3,5,7-tetrazină; 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazociclooctan; (octogen, homociclonit);
8. hexanitrostilben (HNS) (CAS 20062-22-0);
9. diaminotrinitrobenzen (DATB) (CAS 1630-08-6);
10. triaminotrinitrobenzen (TATB) (CAS 3058-38-6);
11. triaminoguanidinnitrat (TAGN) (CAS 4000-16-2);
12. subhidrură de titan cu intervalul stoichiometric TiH de 0,65-1,68;
13. dinitroglicoluril (DNGU, DINGU) (CAS 55510-04-8); tetranitroglicoluril (TNGU, SORGUYL) (CAS 55510-03-7);
14. tetranitrobenzotriazolobenzotriazol (TACOT) (CAS 25243-36-1);
15. diaminohexanitrobifenil (DIPAM) (CAS 17215-44-0);
16. picrilaminodinitropiridină (PYX) (CAS 38082-89-2);
17. 3-nitro-1,2,4-triazol-5-onă (NTO sau ONTA) (CAS 932-64-9);
18. hidrazină (CAS 302-01-2) în concentrație de 70% sau mai mare; nitrat de hidrazină (CAS 37836-27-4); perclorat de hidrazină (CAS 27978-54-7); dimetilhidrazină asimetrică (CAS 57-14-7); monometilhidrazină (CAS 60-34-4); dimetilhidrazină simetrică (CAS 540-73-8);
19. perclorat de amoniu (CAS 7790-98-9);
20. ciclotrimetilentrinitramină (RDX) (CAS 121-82-4); ciclonit; T4; hexahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazină; 1,3,5-trinitro-1,3,5-triazociclohexan (hexogen);
21. nitrat de hidroxilamoniu (HAN) (CAS 13465-08-2); perclorat de hidroxilamoniu (HAP) (CAS 15588-62-2);

22. perchlorat de 2-(5-ciantetrazolat) penta amino-cobalt (III) (sau CP) (CAS 70247-32-4);
 23. perchlorat de cis-bis (5-nitrotetrazolat) tetra amino-cobalt (III) (sau BNCP);
 24. 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oxid (ADNBF) (CAS 97096-78-1); amino dinitrobenzo furoxan;
 25. 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oxid, (CAS 117907-74-1); (CL-14 sau diamino dinitrobenzofuroxan);
 26. 2,4,6-trinitro-2,4,6-triaza-ciclo hexanonă (K-6 sau Keto-RDX) (CAS 115029-35-1);
 27. 2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraaza-biciclo (3, 3, 0)-octanona-3 (CAS 130256-72-3) (tetranitrosemiglicouril, K-55 sau ketobiciclic HMX);
 28. 1,1,3-trinitroazetidină (TNAZ) (CAS 97645-24-4);
 29. 1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadecalină (TNAD) (CAS 135877-16-6);
 30. hexanitrohexaazaizowurtzitan (CAS 135285-90-4) (CL-20 sau HNIW) și clatrați ai CL-20);
 31. polinitrocubani cu mai mult de patru grupări nitro;
 32. dinitramidă de amoniu (ADN sau SR-12) (CAS 140456-78-6);
 33. trinitrofenilmetilnitramină (tetril) (CAS 479-45-8);
- b. explozivi și încărcături de azvârlire și propulsie care se încadrează următorilor parametri de performanță:
1. oricare exploziv cu o viteză de detonație mai mare de 8700 m/s sau o presiune de detonație mai mare de 34 GPa (340 kbar);
 2. alți explozivi organici care nu sunt cuprinși în ML8, având presiuni de detonație de 25 GPa (250 kbar) sau mai mari și care rămân stabili la temperatura de 523 K (250°C) sau mai mare, pentru perioade de 5 minute sau mai lungi;
 3. oricare altă încărcătură solidă de propulsie din clasa 1.1 a Națiunilor Unite (UN), care nu este cuprinsă în ML8, cu un impuls specific teoretic (în condiții standard) mai mare de 250 secunde pentru compoziții nemetalice sau mai mare de 270 secunde pentru compoziții conținând aluminiu;
 4. oricare încărcătură solidă de propulsie din clasa 1.3 a Națiunilor Unite (UN), cu un impuls specific teoretic mai mare de 230 secunde pentru compoziții nehalogenate, mai mare de 250 secunde pentru compoziții fără metale și mai mare de 266 secunde pentru compoziții cu metale;
 5. oricare altă substanță de azvârlire pentru artilerie care nu este cuprinsă în ML8, cu o forță mai mare de 1.200 kJ/kg;
 6. oricare alt exploziv, încărcătură de propulsie sau amestecuri pirotehnice care nu sunt cuprinse în ML8 și care pot realiza o viteză de ardere în regim staționar mai mare de 38 mm/s în

- condițiile standard de presiune 6,89 MPa (68,9 bar) și 294 K (21°C); sau
7. încărcătură de propulsie, cu bază dublă, reprezentată de elastomer modificat și turnat (EMCDB) cu o alungire mai mare de 5% la efortul maxim și la 233 K (-40°C);
- c. „amestecuri pirotehnice militare”;
- d. alte substanțe, după cum urmează:
1. combustibili de aviație, special realizați pentru scopuri militare;
 2. materiale militare conținând gelifianți pentru combustibilii pe bază de hidrocarburi, special realizați pentru utilizare la munițiile incendiare sau aruncătoarele de flăcări, cum ar fi sărurile metalice ale acizilor palmitic sau stearic (material cunoscut sub numele de octal) (CAS 637-12-7) și gelifianții M1, M2, M3;
 3. oxidanți lichizi constând din sau conținând acid azotic fumans (IRFNA) (CAS 8007-58-7) sau oxigen difluorură;
- e. „aditivi” și „precursori” după cum urmează:
1. azidometilmetiloxetan (AMMO) și polimerii săi;
 2. salicilat bazic de cupru (CAS 62320-94-9); salicilat de plumb (CAS 15748-73-9);
 3. bis (2,2-dinitropropil) formal (CAS 5917-61-3) sau bis(2,2-dinitropropil) acetal (CAS 5108-69-0);
 4. bis-(2-fluoro-2,2-dinitroetil) formal (FEFO) (CAS 17003-79-1);
 5. bis-(2-hidroxietil) glicolamidă (BHEGA) (CAS 17409-41-5);
 6. bis-(2-metil aziridinil) metilamino fosfin oxid (metil BAPO) (CAS 85068-72-0);
 7. bisazidometiloxetan și polimerii săi (CAS 17607-20-4);
 8. bisclorometiloxetan (BCMO) (CAS 142173-26-0);
 9. butadiennitroxid (BNO);
 10. butantrioltrinitrat (BTTN) (CAS 6659-60-5);
 11. catocen (CAS 37206-42-1) (2,2-bis-etilferocenil propan); acizi ferocen carboxilici; N-butil-ferocen (CAS 319904-29-7); butacen (CAS 125856-62-4) și alți aducți ai derivaților polimerici ai ferocenului;
 12. sare de t-butil-dinitroazetidină;
 13. monomeri energetici, plastifianți și polimeri care conțin grupări nitro, azido, nitrat, nitraza sau difluoramino;
 14. poli-2,2,3,3,4,4-hexafluoropentan-1,5-diol formal (FPF-1);
 15. poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluorometil-3-oxaheptan-1,7-diol formal (FPF-3);
 16. polimeri glicidilazidă (GAP) (CAS 143178-24-9) și derivații lor;
 17. hexabenzilhexaazaizowurtzitan (HBIW) (CAS 124782-15-6);

18. polibutadienă cu terminații hidroxil (HTPB) cu o funcționalitate hidroxil egală sau mai mare de 2,2 și mai mică sau egală cu 2,4, o valoare hidroxil mai mică de 0,77 meq/g și o vâscozitate la 30°C mai mică de 47 poise (CAS 69102-90-5);
19. oxid de fier superfin (Fe_2O_3 hematit) cu o suprafață specifică mai mare de 250 m²/g și cu o mărime medie a particulelor de 0,003 μm sau mai mică (CAS 1309-37-1);
20. beta rezorcilat de plumb (CAS 20936-32-7);
21. stanat de plumb (CAS 12036-31-6), maleat de plumb (CAS 19136-34-6), citrat de plumb (CAS 14450-60-3);
22. chelați de plumb - cupru de beta-rezorcilați sau salicilați (CAS 68411-07-4);
23. nitratometilmetiloxetan sau poli (3-nitratometil, 3-metiloxetan); (poli-NIMMO) (NMMO) (CAS 84051-81-0);
24. 3-nitraza-1,5-pentan diizocianat (CAS 7406-61-9);
25. N-metil-p-nitroanilină (CAS 100-15-2);
26. agenți de cuplare organo-metalici, specifici:
 - a. neopentil [dialil] oxi, tri [dioctil] fosfato titanat (CAS 103850-22-2); numit și titan IV, 2,2 [bis 2-propenolat-metil, butanolat, tris (dioctil) fosfat] (CAS 110438-25-0) sau LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - b. titan IV, [(2-propenolat-1) metil, n-metilpropanolat] butanolat-1, tris (dioctil) pirofosfat sau KR 3538;
 - c. titan IV, [(2-propenolat-1) metil, n-metilpropanolat] butanolat-1, tris (dioctil) fosfat;
27. policiandifluoraminoetilenoxid (PCDE);
28. amide de aziridină polifuncționale cu structuri izoftalice, trimesice (BITA sau butilen imină trimesamidă) izocianurice sau trimetiladipice și substituții de 2-metil sau 2-etil pe inelul aziridinic;
29. poliglicidilnitrat sau poli (nitratometil oxiran); (poli- GLYN) (PGN) (CAS 27814-48-8);
30. polinitroortocarbonați;
31. propilenimină, 2-metilaziridină (CAS 75-55 8);
32. tetraacetildibenzilhexaazaizowurtzitan (TAIW);
33. tetraetilenpentaminacrilonitril (TEPAN) (CAS 68412-45-3); poliamină cianoetilată și sărurile ei;
34. tetraetilenpentaminacrilonitrilglicidol (TEPANOL) (CAS 68412-46-4); poliamină cianoetilată cu aduct de glicidol și sărurile ei;
35. trifenil bismut (TPB) (CAS 603-33-8);
36. tris-1-(2-metil) aziridinil fosfin oxid (MAPO) (CAS 57-39-6); bis (2-metil aziridinil) 2-(2-hidroxiopropanoxi) propilamino fosfin oxid (BOBBA 8) și alți derivați ai MAPO;

37. 1,2,3-tris [1,2-bis (difluoroamino) etoxi]-propan (CAS 53159-39-0); tris vinoxipropan aduct (TVOPA);
38. 1,3,5-triclorbenzen (CAS 108-70-3);
39. 1,2,4 trihidroxibutan (1,2,4-butantriol);
40. 1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetraaza ciclooctan (TAT) (CAS 41378-98-7);
41. 1,4,5,8 tetraazadecalină (CAS 5409-42-7);
42. poli (epiclorohidrină) cu funcțiuni alcool și masă moleculară scăzută (sub 10000), poli(epiclorohidriol) și triol.

Nota 1: *Explozivii și combustibilii militari ce conțin metale sau aliaje menționate la ML8.a.1. și ML8.a.2. sunt supuși controlului chiar dacă metalele sau aliajele sunt sau nu încapsulate în aluminiu, magneziu, zirconiu sau beriliu.*

Vezi, de asemenea, 1C011 din Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare.

Nota 2: *ML8 nu controlează borul și carbura de bor îmbogățită cu bor-10 (20% sau mai mult din conținutul total în bor-10).*

Nota 3: *Combustibilii pentru aviație controlați prin ML8.d.1. reprezintă produsele finite, nu componentii acestora.*

Nota 4: *ML8 nu supune controlului perforatoarele special concepute pentru utilizarea în puțuri petrolifere.*

Nota 5: *ML8 nu supune controlului următoarele substanțe, atunci când nu sunt amestecate sau nu intră în compoziția explozivilor militari sau pulberilor metalice:*

- a. picrat de amoniu;
- b. pulbere neagră;
- c. hexanitrodifenilamină;
- d. difluoroamină (HNF₂);
- e. nitroamidon;
- f. nitrat de potasiu;
- g. tetranitronaftalenă;
- h. trinitroanisol;
- i. trinitronaftalenă;
- j. trinitroxilen;
- k. acid azotic fumans neinhibat și neîmbogățit;
- l. acetilenă;
- m. propan;
- n. oxigen lichid;
- o. peroxid de hidrogen în concentrație mai mică de 85%;
- p. amestecuri de metale (mischmetale);
- q. N-pirolidinonă; 1-metil-2-pirolidinonă;
- r. dioctilmaleat;
- s. etilhexilacrilat;
- t. trietilaluminiu (TEA), trimetilaluminiu (TMA) și alți alchili și arili piroforici metalici de litiu, sodiu, magneziu, zinc și bor;
- u. nitroceluloză;
- v. nitroglicerină (sau gliceroltrinitrat, trinitroglicerină) (NG);

- w. 2,4,6-trinitrotoluen (TNT);
- x. etilendiamindinitrat (EDDN);
- y. pentaeritritoltetranitrat (PETN);
- aa. azidă de plumb, stîfnat de plumb normal și bazic și explozivi primari sau compoziții de inițiere conținând azide sau complecși de azide;
- bb. trietilenglicoldinitrat (TEGDN);
- cc. 2,4,6 trinitroresorcinol (acid stîfnic);
- dd. dietildifenil uree; dimetildifenil uree; metiletildifenil uree (centralite);
- ee. N,N-difeniluree (difeniluree asimetrică);
- ff. metil-N,N-difeniluree (metil difeniluree asimetrică);
- gg. etil-N,N-difeniluree (etil difeniluree asimetrică);
- hh. 2-nitrodifenilamină (2-NDPA);
- ii. 4-nitrodifenilamină (4-NDPA);
- jj. 2,2-dinitropropanol;
- kk. trifluorură de clor.

ML9. Nave de război, echipamente și accesorii navale speciale, după cum urmează, precum și componente pentru acestea, special concepute pentru utilizări militare:

- a. nave de luptă și nave (de suprafață sau subacvatice), special concepute sau modificate pentru acțiuni ofensive sau defensive, fie că sunt sau nu transformate pentru utilizări nemilitare, indiferent de gradul lor actual de întreținere sau de serviciu și indiferent dacă au sau nu sisteme de lansare de arme sau blindaje, precum și corpuri de navă sau părți ale acestora.
- b. motoare, după cum urmează:
 - 1. motoare diesel special concepute pentru submarine, având următoarele două caracteristici:
 - a. o putere de ieșire de 1,12MW (1.500 CP) sau mai mare; și
 - b. o viteză de rotație de 700 rot/min sau mai mare;
 - 2. motoare electrice special concepute pentru submarine, având toate caracteristicile următoare:
 - a. o putere de ieșire mai mare de 0,75 MW (1.000 CP);
 - b. schimbare rapidă a sensului de rotație;
 - c. răcire cu lichid; și
 - d. complet închise (ermetice);
 - 3. motoare diesel nemagnetice special concepute pentru utilizări militare cu o putere de ieșire egală sau mai mare de 37,3 MW (50 CP) și cu un conținut nemagnetic mai mare de 75% din întreaga masă;
 - 4. sisteme de putere independente de alimentare cu aer, special concepute pentru submarine;
- c. dispozitive de detecție subacvatică special concepute pentru utilizări militare și sisteme de comandă ale acestora;
- d. plase antisubmarin și antitorpilă;

- e. echipamente pentru dirijare și navigație special concepute pentru utilizări militare;
- f. elemente de trecere prin corpul navei și conectoare special concepute pentru utilizări militare, care permit legătura cu echipamentele din exteriorul navei;

Notă: *ML9.f. include conectoare pentru nave care sunt de tip mono sau multiconductor, coaxial sau cu ghid de undă și mijloace de trecere prin corpul navei, ambele având capacitatea de a nu fi afectate de infiltrațiile din exterior și de a păstra caracteristicile necesare la adâncimi de peste 100 m, precum și conectoare cu fibre optice și mijloace optice de trecere prin corpul navei a dispozitivelor optice special concepute pentru transmiterea fasciculului „laser”, indiferent de adâncime. ML9.f. nu include mijloacele obișnuite de trecere prin corpul navei a arborelui de propulsie și tije de control hidrodinamic.*

- g. rulmenți silențioși, cu gaz sau sustentație magnetică, sisteme de control a suprimării semnăturii active sau vibrației, precum și echipamente care conțin astfel de rulmenți, special concepute pentru utilizări militare.

ML10. „Aeronave”, vehicule aeriene nepilotate, motoare de aviație și echipamente aeronautice, echipamente și componente aferente, special concepute sau modificate pentru utilizări militare, după cum urmează:

- a. „aeronave” de luptă și componente special concepute pentru acestea;
- b. alte „aeronave” special concepute sau modificate pentru utilizări militare, incluzând cercetare aeriană, asalt, antrenament, transport, desantare de trupe sau echipamente militare, sprijin logistic și componente special concepute pentru acestea;
- c. motoare de aviație special concepute sau modificate pentru utilizări militare și componente special concepute pentru acestea;
- d. vehicule aeriene nepilotate și echipamente aferente, special concepute sau modificate pentru utilizări militare, după cum urmează, precum și componente special concepute pentru acestea:
 - 1. vehicule aeriene nepilotate inclusiv vehicule aeriene comandate de la distanță și vehicule autonome programabile;
 - 2. lansatoare de astfel de vehicule și echipamente de sol aferente;
 - 3. echipamente aferente pentru comanda și controlul acestora;
- e. echipamente aeronautice, inclusiv echipamente de realimentare în zbor cu combustibil, special concepute pentru a fi utilizate de „aeronavele” supuse controlului conform ML10.a. sau ML10.b. sau motoare de aviație supuse controlului conform ML10.c. și componente special concepute pentru acestea;
- f. alimentatoare cu carburanți sub presiune, echipamente de alimentare cu carburanți sub presiune, echipamente special concepute pentru a facilita lucrul în zone limitate și echipamente terestre, special dezvoltate pentru „aeronavele” supuse controlului

conform ML10.a. sau ML10.b. sau pentru motoarele de aviație supuse controlului conform ML10.c.;

- g. echipamente de oxigen etanșe și costume de compensare pentru altitudini mari destinate a fi utilizate la „aeronave”, costume de suprasarcină, căști de protecție și măști de protecție militare, convertoare de oxigen lichid utilizate la „aeronave” sau rachete dirijate, sisteme de catapultare și dispozitive de activare a cartușului de catapultare pentru salvarea din „aeronave” a personalului în caz de urgență;

Notă: ML10.g. include căștile echipate cu sisteme de vedere sau cu mijloace de protecție împotriva orbirii produsă de laser sau de arme nucleare.

- h. parașute folosite de combatanți, pentru lansarea încărcăturilor sau pentru reducerea vitezei „aeronavei”, după cum urmează:

1. parașute pentru:
 - a. lansarea precisă a combatanților în misiuni speciale;
 - b. lansarea trupelor de desant;
2. parașute pentru materiale;
3. parașute planoare, parașute de frânare, parașute de frânare pentru stabilizarea și controlul poziției corpurilor aflate în cădere (de exemplu capsule de recuperare, scaune catapultabile, bombe);
4. parașute extractoare utilizate la scaunele catapultabile pentru deschiderea și reglarea ciclului de umflare a parașutelor de avarie;
5. parașute de recuperare pentru rachete dirijate, vehicule aeriene nepilotate sau vehicule spațiale;
6. parașute pentru apropierea de zona aerodromului și parașute de frânare pentru aterizare;
7. alte parașute militare;

- i. sisteme de pilotare automată pentru încărcături parașutate; echipamente special concepute sau modificate pentru utilizări militare pentru salturile cu deschidere controlată a parașutei la orice înălțime, inclusiv echipamente de oxigen.

Nota 1: ML10.b. nu supune controlului „aeronavele” sau variante ale acelor „aeronave” special concepute pentru utilizări militare care:

- a. *nu sunt configurate pentru utilizări militare și nu sunt dotate cu echipamente sau accesorii special concepute sau modificate pentru utilizări militare; și*
- b. *au fost certificate pentru utilizări civile de către autoritatea aeronautică civilă a unui stat participant.*

Nota 2: ML10.c. nu supune controlului:

- a. *motoarele de aviație concepute sau modificate pentru utilizări militare care au fost certificate pentru utilizare la o „aeronavă civilă” de către autoritatea aeronautică civilă a unui stat*

participant sau componentele special concepute pentru acestea;

- b. motoarele reversibile sau componentele special concepute pentru acestea.*

Nota 3: *Controlul conform ML10.b. și ML10.c. asupra componentelor special concepute și al echipamentelor aferente pentru „aeronave” nemilitare sau asupra motoarelor de aviație modificate pentru utilizări militare se aplică numai pentru acele componente și echipamente militare aferente necesare pentru schimbarea destinației către utilizări militare.*

ML11. Echipamente electronice special concepute pentru utilizări militare, care nu sunt supuse controlului în altă parte în Lista de armamente, muniții și alte produse militare și componente special concepute pentru acestea.

Notă: *ML11 include:*

- a. echipamente electronice de contraacțiune și de contra-contraacțiune (adică echipamente concepute pentru introducerea semnalelor inutile sau semnalelor eronate în radar sau în receptoarele de radiocomunicații sau care împiedică sub orice formă recepția, funcționarea sau eficacitatea receptoarelor electronice ale adversarului, inclusiv echipamentele lor aferente de contraacțiune), inclusiv echipamente de bruiaj și de combatere a bruiajului;*
- b. tuburi cu reacordare rapidă a frecvenței (agilitate de frecvență);*
- c. sisteme sau echipamente electronice concepute fie pentru supravegherea și controlul spectrului electromagnetic folosite pentru culegerea informațiilor militare sau pentru scopuri de securitate, fie pentru combaterea unor astfel de operațiuni de supraveghere și control; sateliți de ascultare și sateliți de supraveghere a spectrului electromagnetic și stațiile lor de la sol, cu excepția componentelor lor care au dublă utilizare;*
- d. echipamente subacvatice de contraacțiune, inclusiv echipamente acustice și magnetice de bruiaj și de inducere în eroare a adversarului, echipamente concepute să introducă semnale inutile sau eronate în receptoarele sonar;*
- e. echipamente pentru secretizarea prelucrării datelor, echipamente pentru secretizarea datelor și echipamente pentru secretizarea canalelor de transmisiuni și de semnalizare, utilizând procedee de cifrare;*
- f. echipamente de identificare, autentificare și cifrare, precum și echipamente pentru gestionare, generare și distribuție cifru;*
- g. sateliți de telecomunicații militare, precum și stațiile lor de la sol, cu excepția componentelor lor care au dublă utilizare.*

ML12. Sisteme de arme cu energie cinetică de mare viteză și echipamente aferente, după cum urmează, precum și componente special concepute pentru acestea:

- a. sisteme de arme cu energie cinetică special concepute pentru distrugerea sau abandonarea misiunii unei ținte;
- b. instalații de evaluare și testare special concepute și modele de testare, inclusiv ținte și aparatură de diagnosticare, pentru testarea dinamică a proiectilelor și sistemelor cu energie cinetică;

N.B.: Pentru sistemele de arme care folosesc muniție subcalibru sau care folosesc numai propulsie chimică, precum și pentru muniția aferentă, vezi ML1 la ML4.

Nota 1: ML12 include următoarele, atunci când sunt special concepute pentru sistemele de arme cu energie cinetică:

- a. sisteme de lansare-propulsie capabile să accelereze mase mai mari de 0,1 g la viteze de peste 1,6 km/s, în regim de tragere foc cu foc sau automat;
- b. echipamente pentru producerea puterii primare, blindajului electric, înmagazinarea energiei, controlul termic, dozarea, comutarea sau manipularea combustibilului; interfețe electrice dintre sursa de putere, tun și alte funcții de comandă electrică a turelei;
- c. sisteme pentru descoperirea, urmărirea țintelor, conducerea focului sau evaluarea gradului de distrugere a țintei;
- d. sisteme de autodirijare, dirijare sau de propulsie deviată (acclerație laterală) pentru proiectile.

Nota2: ML12 supune controlului sistemele de arme care utilizează oricare din următoarele metode de propulsie:

- a. electromagnetică;
- b. electrotermică;
- c. cu plasmă;
- d. cu gaz ușor; sau
- e. chimică (în situația în care se utilizează în combinație cu oricare din cele de mai sus).

Nota 3: ML12 nu supune controlului „tehnologia” privind inducția magnetică pentru propulsia continuă a mijloacelor de transport civile.

ML13. Echipamente, construcții blindate sau de protecție și componente, după cum urmează:

- a plăci de blindaj după cum urmează:
 1. fabricate conform unui standard sau specificație militară; sau
 2. adecvate pentru utilizări militare;
- b. construcții din materiale metalice sau nemetalice sau combinații ale acestora, special concepute pentru a asigura protecția balistică a sistemelor militare și componente special concepute pentru acestea;

- c. căști militare;
- d. veste antiglonț și costume de protecție confecționate conform standardelor sau specificațiilor militare sau echivalente, precum și componente special concepute pentru acestea.

Nota 1: ML13.b. include materiale special concepute pentru a realiza blindaje reactive la explozie sau pentru a construi adăposturi militare.

Nota 2: ML13.c. nu supune controlului căștile convenționale din oțel, care nu sunt echipate cu, modificate sau concepute să accepte orice tip de dispozitiv complementar.

Nota 3: ML13.d. nu supune controlului costumele individuale blindate pentru protecția personalului și accesoriile pentru acestea, atunci când sunt purtate de cei care le folosesc.

N.B.: Vezi, de asemenea, 1A005 din Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare.

ML14. Echipamente specializate pentru instruire militară sau pentru simularea unor scenarii militare, precum și componente și accesorii special concepute pentru acestea:

Notă tehnică:

Termenul «echipament specializat pentru instruire militară» include tipurile militare de echipamente de instruire pentru atac, zbor operațional, descoperire ținte radar, generare de ținte radar, executare a tragerilor, acțiuni de luptă antisubmarin, simulare de zbor (inclusiv centrifuge rotative pentru antrenamentul piloților sau astronautilor), simulatoare radar, zbor instrumental, navigație, lansare a rachetelor, utilizare echipamente țintă, „aeronave” teleghidate, simulatoare de armament, simulatoare de „aeronave” nepilotate și unități mobile de instrucție.

Notă: ML14 include generatoare de imagine și sisteme interactive cu mediul pentru simulatoare atunci când sunt special concepute sau modificate pentru utilizări militare.

ML15. Echipamente pentru formarea de imagini sau de contraacțiune, după cum urmează, special concepute pentru utilizări militare, precum și componente și accesorii special concepute pentru acestea:

- a. echipamente de înregistrare și prelucrare a imaginii;
- b. camere fotografice și de filmat, echipamente fotografice și echipamente de prelucrare a filmelor;
- c. echipamente intensificatoare de imagine;
- d. echipamente de obținere a imaginilor în infraroșu sau spectrul termal;
- e. echipamente senzor radar de formare a imaginii;
- f. echipamente de contraacțiune sau de contra-contraacțiune pentru echipamentele supuse controlului conform ML15.a. la ML15.e.

Notă: ML15.f. include echipamente concepute să perturbe funcționarea sau eficacitatea sistemelor militare de formare a imaginii sau să reducă la minim asemenea efecte de degradare.

Nota 1: Termenul «componente special concepute» include următoarele produse, atunci când sunt special concepute pentru utilizări militare:

- a. tuburi convertoare de imagine în infraroșu;
- b. tuburi intensificatoare de imagine (altele decât cele din prima generație);
- c. plăcuțe microcanal;
- d. tuburi camere TV pentru nivel de luminozitate scăzută;
- e. sisteme de detecție (incluzând sistemele electronice de interconectare sau citire);
- f. tuburi camere TV piroelectrice;
- g. sisteme de răcire pentru sistemele de formare a imaginii;
- h. obturatoarele cu declanșare electrică de tip fotocromic sau electrooptic având un timp de obturare mai mic de 100 μ s, cu excepția obturatorilor care constituie o parte esențială a unei camere ultrarapide;
- i. invertoare de imagine cu fibre optice;
- j. fotocatozi din semiconductoare compuse.

Nota 2: ML15 nu supune controlului „tuburile intensificatoare de imagine din prima generație” sau echipamentele special concepute să funcționeze cu „tuburi intensificatoare de imagine din prima generație”.

N.B.: Pentru statutul dispozitivelor de ochire care încorporează „tuburi intensificatoare de imagine din prima generație” vezi ML1, ML2 și ML5.a.

N.B.: Vezi, de asemenea, 6.A.002.a.2. și 6.A.002.b. din Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare.

ML16. Produse forjate, turnate și alte semifabricate a căror folosire într-un produs supus controlului este identificabilă prin compoziția materialului, geometrie sau funcționare și care sunt special concepute pentru oricare dintre produsele supuse controlului conform ML1 la ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 sau ML19.

ML17. Alte echipamente, materiale și biblioteci, după cum urmează, precum și componente special concepute pentru acestea:

- a. aparate autonome de imersiune și de deplasare sub apă, după cum urmează:
 1. aparate (de reîmprospătare a aerului) cu circuit închis sau semi-închis special concepute pentru utilizări militare (adică special concepute să fie nemagnetice);
 2. componente special concepute pentru a fi folosite în transformarea pentru utilizări militare a aparatelor cu circuit deschis;

3. articole concepute exclusiv pentru utilizări militare împreună cu aparate autonome de imersiune și de deplasare sub apă;
- b. echipamente pentru construcții, special concepute pentru utilizări militare;
- c. accesorii, acoperiri și tratamente pentru suprimarea semnăturii (caracteristicilor specifice), special concepute pentru utilizări militare;
- d. echipamente pentru unități de geniu, special concepute pentru a fi folosite în zona acțiunilor militare;
- e. „roboți”, controleri de „roboți” și „efectori-finali” pentru „roboți”, având oricare din următoarele caracteristici:
 1. sunt special concepuți pentru utilizări militare;
 2. sunt prevăzuți cu mijloace de protecție a conductelor hidraulice împotriva perforărilor din exterior datorate schijelor (de exemplu încorporând conducte cu autoetanșare) și concepuți pentru a folosi fluide hidraulice cu puncte de aprindere la o temperatură mai mare de 839 K (566°C); sau
 3. sunt special concepuți sau calificați pentru a funcționa în condiții de mediu supus acțiunii impulsurilor electromagnetice (EMP);
- f. biblioteci (baze de date conținând parametri tehnici) special concepute pentru utilizări militare, împreună cu echipamentele supuse controlului conform Listei de armamente, muniții și alte produse militare;
- g. echipamente de generare a puterii nucleare sau echipamente de propulsie, incluzând „reactori nucleari”, special concepuți pentru utilizări militare și componente ale acestora special concepute sau modificate pentru utilizări militare;
- h. echipamente și materiale, acoperite sau tratate pentru suprimarea semnăturii (caracteristicilor specifice), special concepute pentru utilizări militare, altele decât cele supuse controlului în altă parte în Lista de armamente, muniții și alte produse militare;
- i. simulatoare special concepute pentru „reactori nucleari” militari;
- j. ateliere mobile de reparații special concepute pentru întreținerea și repararea echipamentelor militare;
- k. generatoare de energie pentru câmpul de luptă special concepute pentru utilizări militare;
- l. containere special concepute pentru utilizări militare;
- m. poduri special concepute pentru utilizări militare;
- n. modele de test special concepute pentru „dezvoltarea”, produselor supuse controlului conform ML4, ML6, ML9 sau ML10.

Notă tehnică:

Pentru scopurile din ML17, termenul de «bibliotecă» (baze de date conținând parametri tehnici) semnifică o colecție de informații tehnice de natură militară, a cărei consultare permite îmbunătățirea performanțelor echipamentelor sau sistemelor militare.

ML18. Echipamente și „tehnologie” pentru producția produselor cuprinse în Lista de armamente, muniții și alte produse militare, după cum urmează:

- a. echipamente de producție special concepute sau modificate pentru realizarea de produse supuse controlului conform Listei de armamente, muniții și alte produse militare, precum și componente special concepute pentru acestea;
- b. instalații special concepute pentru testarea mediului înconjurător și echipamente special concepute pentru acestea, pentru omologarea, calificarea sau încercarea produselor supuse controlului conform Listei de armamente, muniții și alte produse militare;
- c. „tehnologie” de producție specifică, chiar dacă echipamentele folosite de o asemenea „tehnologie” nu sunt supuse controlului;
- d. „tehnologie” specifică pentru proiectarea de instalații complete de producție, pentru asamblarea componentelor în acestea și pentru exploatarea, funcționarea, întreținerea și repararea acestor instalații, chiar dacă componentele lor nu sunt supuse controlului.

Nota 1: ML18.a. și ML18.b. includ următoarele echipamente:

- a. *instalații de nitrare de tip continuu;*
- b. *aparate de încercare utilizând forța centrifugă sau echipamente având oricare din următoarele caracteristici:*
 1. *acționate cu un motor sau cu motoare având puterea nominală mai mare de 298 kW (400 CP);*
 2. *capabile de a suporta o sarcină utilă de 113 kg sau mai mare; sau*
 3. *capabile de a imprima o accelerație centrifugă de 8 g sau mai mare, la o sarcină utilă de 91 kg sau mai mare;*
- c. *prese de deshidratare;*
- d. *prese de extrudare cu șurub, special concepute sau modificate pentru extrudarea explozivilor militari;*
- e. *mașini de tăiat pentru calibrarea substanțelor de propulsie extrudare;*
- f. *tamburi rotativi (cuve rotative) având un diametru de 1,85 m sau mai mare și o capacitate de producție de peste 227 kg;*
- g. *amestecătoare cu acțiune continuă pentru substanțe solide de propulsie;*
- h. *mori folosind energia fluidelor pentru măcinarea grosieră sau fină a ingredientilor pentru explozivi militari;*
- i. *echipamente pentru obținerea atât a sfericității cât și a uniformității dimensiunilor particulelor din pulberile metalice menționate la ML8.a.1.;*
- j. *convertoare folosind curenți de convecție pentru transformarea materialelor menționate la ML8.a.6.*

Notă tehnică:

Pentru scopurile din ML18 termenul «producție» include proiectarea, examinarea, fabricarea, testarea și verificarea.

Nota 2:

- a. Termenul «produse cuprinse în Lista de armamente, muniții și alte produse militare» include:
 1. produse care nu sunt supuse controlului dacă concentrația lor este inferioară celei specificate, după cum urmează:
 - a. hidrazină (vezi ML8.a.18.);
 - b. „explozivi militari” (vezi ML8.);
 2. produse care nu sunt supuse controlului, dacă sunt inferioare din punct de vedere al caracteristicilor tehnice, (adică: materiale „superconductoare” care nu sunt supuse controlului conform 1C005 din Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare; electromagneți „superconductori” care nu sunt supuși controlului conform 3A001.e.3. din Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare; echipamente electrice „superconductoare” excluse de la control conform ML20.b.);
 3. combustibili metalici și oxidanți trași în formă laminară din faza de vapori (vezi ML8.a.2.).
- b. Termenul «produse cuprinse în Lista de armamente și muniții» nu include:
 1. pistoale de semnalizare (vezi ML2.b.);
 2. substanțe excluse de la control conform Notei 3 de la ML7;
 3. dozimetre individuale pentru controlul radiațiilor (vezi ML7.f.) și măști de protecție împotriva noxelor industriale specifice (vezi, de asemenea, Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare);
 4. acetilenă, propan, oxigen lichid, difluoramină (HNF_2), acid azotic fumans și pulbere de azotat de potasiu (vezi Nota 5 de la ML8);
 5. motoare de aviație excluse de la control conform ML10;
 6. căști convenționale din oțel care nu sunt echipate, modificate sau concepute să accepte orice tip de dispozitiv accesoriu (vezi Nota 2 de la ML13);
 7. echipamente adaptate pentru mașini industriale care nu sunt supuse controlului cum ar fi mașini pentru acoperiri ce nu sunt specificate în altă parte și echipamente pentru prelucrarea maselor plastice;
 8. muschete, puști și carabine fabricate până în anul 1938, reproduceri de muschete, puști și carabine fabricate

până în anul 1890, revolvere, pistoale și mitraliere fabricate până în anul 1890 și reproducerile acestora.

Nota 3: *Nota 2.b.8. de la ML18 nu exceptează de la control „tehnologia” sau echipamentele de producție pentru arme de calibru mic care nu sunt model vechi, chiar dacă se utilizează pentru fabricarea reproducerilor modelelor de arme vechi de calibru mic.*

Nota 4: *ML18.d. nu supune controlului „tehnologia” pentru scopuri civile cum ar fi cel agricol, farmaceutic, medical, veterinar, protecția mediului, tratarea deșeurilor sau industria alimentară.*

N.B.: *Vezi Nota 4 de la ML7.*

ML19. Sisteme de arme cu energie dirijată (DEW), echipamente aferente sau de contraacțiune și modele de testare, după cum urmează, precum și componente special concepute pentru acestea:

- a. sisteme „laser” special concepute pentru distrugerea țintei sau pentru a determina ținta să renunțe la misiune;
- b. sisteme cu fascicul de particule capabile să distrugă ținta sau să o determine să renunțe la misiune;
- c. sisteme de radio frecvență (RF) de înaltă putere capabile să distrugă ținta sau să o determine să renunțe la misiune;
- d. echipamente concepute special pentru detectarea, identificarea sau apărarea contra sistemelor supuse controlului conform ML19.a. la ML19.c.;
- e. modele pentru teste fizice și rezultatele încercărilor aferente pentru sistemele, echipamentele și componentele aflate sub controlul acestui articol.
- f. sisteme laser cu emisie continuă sau în impulsuri special concepute pentru a provoca orbirea permanentă asupra privirii neprotejate, adică asupra ochilor descoperiți sau asupra celor care au dispozitive pentru corecția vederii.

Nota 1: *Sistemele de arme cu energie dirijată supuse controlului conform ML19 includ sistemele a căror performanță derivă din utilizarea controlată a:*

- a. *„laserilor” cu emisie continuă sau în impulsuri de putere suficientă pentru a realiza distrugerii similare celor realizate de muniția convențională;*
- b. *acceleratoarelor de particule care proiectează un fascicul de particule încărcate sau neutre cu putere de distrugere;*
- c. *emițătoarelor de fascicule de radio frecvență în impulsuri de putere mare sau de putere medie ridicată care produc câmpuri suficient de intense pentru a scoate din uz circuitele electronice ale unei ținte aflate la distanță.*

Nota 2: *ML19 include următoarele echipamente, atunci când sunt special concepute pentru sisteme de arme cu energie dirijată:*

- a. echipamente pentru producerea puterii primare, înmagazinarea sau comutarea energiei, condiționarea puterii sau manipularea combustibilului;
- b. sisteme pentru descoperirea sau urmărirea țintei;
- c. sisteme capabile să evalueze avarierea, distrugerea sau abandonarea misiunii de către țintă;
- d. echipamente de dirijare, propagare sau focalizare a fasciculului;
- e. echipamente cu posibilitatea de baleiere rapidă a fasciculului pentru operațiunile rapide asupra țintelor multiple;
- f. sisteme optice adaptive și dispozitive de conjugare a fazei;
- g. injectoare de curent pentru fascicule cu ioni negativi de hidrogen;
- h. componente de acceleratoare „calificate pentru utilizări spațiale”;
- i. echipamente pentru emiterea sub formă de con a fasciculelor de ioni negativi;
- j. echipamente pentru controlul și orientarea unui fascicul de ioni de înaltă energie;
- k. folii pentru „utilizări spațiale” destinate neutralizării fasciculelor de izotopi negativi de hidrogen.

ML20. Echipamente criogenice și „superconductoare”, după cum urmează, precum și componente și accesorii special concepute pentru acestea:

- a. echipamente special concepute sau configurate pentru a fi instalate pe un vehicul pentru misiuni militare terestre, navale, aeriene sau spațiale, capabile să funcționeze din mișcare și să producă sau să mențină temperaturi sub 103 K (-170°C);

Notă: ML20.a. include sisteme mobile încorporând sau folosind accesorii sau componente fabricate din materiale nemetalice sau neconducătoare de electricitate, cum ar fi materialele plastice sau materialele impregnate cu rășini epoxidice.

- b. echipamente electrice „superconductoare” (mașini rotative și transformatoare), special concepute sau configurate pentru a fi instalate pe un vehicul pentru misiuni militare terestre, navale, aeriene sau spațiale și capabile să funcționeze din mișcare.

Notă: ML20.b. nu supune controlului generatoarele homopolare hibride de curent continuu care au armături metalice obișnuite cu un singur pol și care se rotesc într-un câmp magnetic produs de înfășurările superconductoare, dacă aceste înfășurări reprezintă singura componentă superconductoare a generatorului.

ML21. „Software”, după cum urmează:

- a. „software” special conceput sau modificat pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” echipamentelor sau materialelor supuse controlului conform Listei de armamente, muniții și alte produse militare;
- b. „software” specific, după cum urmează:
 1. „software” special conceput pentru:
 - a. modelarea, simularea sau evaluarea sistemelor de arme militare;
 - b. „dezvoltarea”, controlul, întreținerea sau actualizarea „software”-ului integrat în sistemele de arme militare;
 - c. modelarea sau simularea scenariilor de operațiuni militare care nu sunt supuse controlului conform ML14;
 - d. aplicațiile de comandă, comunicații, control și informații (C³I) sau de comandă, comunicații, control, computer și informații (C⁴I);
 2. „software” pentru determinarea efectelor armelor de război convenționale, nucleare, chimice sau biologice;
 3. „software” care nu este supus controlului conform ML21.a., ML21.b.1. sau ML21.b.2., special conceput sau modificat să permită echipamentelor care nu sunt supuse controlului conform Listei de armamente, muniții și alte produse militare, să îndeplinească funcțiunile militare ale echipamentelor supuse controlului conform ML5, ML7.f., ML9.c., ML9.e., ML10.e., ML11, ML14, ML15, ML17.i. sau ML18.

ML22. „Tehnologie”, conform Notei generale privind tehnologia a prezentei liste, pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” produselor supuse controlului conform Listei de armamente, muniții și alte produse militare, alta decât „tehnologia” supusă controlului conform ML7 și ML18.

DEFINIȚIILE TERMENILOR UTILIZAȚI ÎN ANEXĂ

Numerele din paranteză desemnează categoriile la care se referă definițiile respective.

„Adaptat pentru utilizare de război” (ML7): orice modificare sau selecție (cum ar fi puritatea, stabilitatea la depozitare, virulența, caracteristicile de diseminare sau rezistența la radiații ultraviolete) destinată să crească eficiența în producerea de vătămări asupra oamenilor sau animalelor, de degradări ale echipamentelor ori de distrugerii ale culturilor sau mediului înconjurător.

„Aditivi” (ML8): substanțe utilizate în prepararea explozivilor în scopul îmbunătățirii proprietăților lor.

„Aeronavă” (ML8, ML9 și ML10): vehicul aerian cu aripi fixe, cu aripi cu geometrie variabilă, cu aripi rotative (elicopter), cu rotor pivotant sau cu aripi pivotante. (vezi, de asemenea, „aeronavă civilă”).

„Aeronavă civilă” (ML10): acea „aeronavă” care, potrivit destinației sale, este înregistrată în listele cu certificatele de navigabilitate aeriană, publicate de autoritățile aviației civile, și este utilizată în zboruri pe rute interne sau internaționale comerciale sau destinată unei utilizări civile legale, particulare sau de afaceri. (vezi, de asemenea, „aeronavă”).

„Agenți pentru combaterea dezordinilor publice” (ML7): substanțe care produc temporar efecte fizice iritante sau incapacitante, ce dispar la scurt timp după terminarea expunerii. Nu există riscuri semnificative de leziuni permanente și tratamentul medical este rareori necesar.

„Amestecuri pirotehnice militare” (ML4 și ML8): amestecuri de combustibili și oxidanți solizi sau lichizi care, atunci când sunt aprinse, dezvoltă o reacție chimică energetică cu o viteză controlată pentru a produce timpi de întârziere specifici sau cantități determinate de căldură, zgomot, fum, radiații în spectrul vizibil sau infraroșu. Substanțele piroforice sunt o subclasă de materiale pirotehnice care nu conțin oxidanți, dar care se aprind spontan în contact cu aerul.

„Biocatalizatori” (ML7): «enzime» pentru reacții chimice sau biologice specifice sau alți compuși biologici care sunt legați de agenți de război chimic și care accelerează viteza de degradare a acestora.

N.B.: «Enzime» înseamnă „biocatalizatori” pentru reacții chimice specifice sau biochimice specifice.

„Biopolimeri” (ML7): macromolecule biologice, după cum urmează:

- a. «enzime» pentru reacții chimice sau biochimice specifice;
- b. «anticorpi monoclonali, policlonali sau antiidiotipici»;
- c. «receptori» special concepuți sau special prelucrați;

N.B.1: «Anticorpi antiidiotipici» înseamnă anticorpi care sunt legați în punctele de legătură ale antigenelor specifice ale altor anticorpi.

N.B.2: «Anticorpi monoclonali» înseamnă proteine care sunt legate la o antigenă și sunt produse de o singură clonă de celule.

N.B.3: «Anticorpi policlonali» înseamnă un amestec de proteine care se leagă la o antigenă specifică și care sunt produse de mai mult de o clonă de celule.

N.B.4: «Receptori» înseamnă structuri macromoleculare biologice capabile să fixeze liganzi, legătura cărora afectează funcțiunile fiziologice.

„Calificat pentru utilizare spațială” (ML19): condiție îndeplinită de acele produse, care sunt concepute, fabricate și testate pentru a corespunde caracteristicilor electrice, mecanice sau de mediu necesare pentru lansarea și desfășurarea sateliților sau a sistemelor de zbor de mare altitudine ce operează la altitudini de 100 km sau mai mari.

„Cercetare științifică fundamentală” (NGT): activitate experimentală sau teoretică desfășurată în principal în vederea obținerii de noi cunoștințe despre principiile fundamentale ale fenomenelor sau faptelor observabile și care nu este orientată în primul rând spre un scop sau obiectiv practic specific.

„Dezvoltare” (NGT și toate categoriile): include toate fazele anterioare producției de serie, cum sunt: concepția, cercetarea, proiectarea, analiza proiectării, conceptele de proiectare, asamblarea și testarea de prototipuri, schemele pentru producția pilot,

datele de proiectare, procesul de transformare a datelor de proiectare într-un produs, proiectul configurației, proiectele de integrare, planurile generale.

„**Din domeniul public**” (NGT): pentru scopurile acestei liste înseamnă „tehnologia” sau „software”-ul care a devenit accesibil fără restricții privind difuzarea viitoare.

N.B.: Restricțiile de copyright nu fac ca „tehnologia” sau „software”-ul să nu fie considerate „din domeniul public”.

„**Efactori finali**” (dispozitive de extremitate) (ML17): aceste dispozitive includ clești, «unități active de prelucrare» și orice alt mijloc de prelucrare fixat pe placa de bază terminală a brațului de manipulare al unui „robot”.

N.B.: «Unitate activă de prelucrare»: un dispozitiv destinat aplicării, relativ la piesa ce urmează a fi prelucrată, a forței de antrenare, a energiei de prelucrare sau a senzorilor.

„**Explozivi militari**” (ML8): substanțe sau amestecuri de substanțe lichide, solide sau gazoase care utilizate ca încărcături primare, auxiliare sau principale în capetele de luptă, la demolări sau la alte aplicații militare, sunt necesare pentru detonare.

„**Laser**” (ML5, ML9 și ML23): un ansamblu de componente în măsură să producă în timp și în spațiu lumină coerentă amplificată prin emisiune stimulată de radiație.

„**Necesar**” (NGT): atunci când se aplică „tehnologiei” sau „software”-ului, desemnează numai acea parte a „tehnologiei” sau „software”-ului care permite atingerea sau depășirea parametrilor, caracteristicilor sau funcțiilor relative la performanțele supuse controlului. Aceste „tehnologii” sau „software” „necesare” pot fi comune pentru diferite produse.

„**Precursori**” (ML8): substanțe chimice specifice utilizate la fabricarea explozivilor militari.

„**Producție**” (NGT, toate categoriile): înseamnă toate fazele de producție, cum ar fi: tehnologia de producție, fabricarea, integrarea, asamblarea (montarea), inspecția, testarea, asigurarea calității.

„**Reactori nucleari**” (ML17): materiale din interiorul vasului reactor sau atașate direct acestuia, echipamente care controlează nivelul puterii din zona activă și componente care în mod normal conțin, vin în contact direct sau controlează agentul primar de răcire a zonei active.

„**Robot**” (ML17): un mecanism de manipulare, de tipul cu traiectorie continuă sau punct cu punct, care poate utiliza senzori și care prezintă toate caracteristicile următoare:

- a. este multifuncțional;
- b. este capabil să poziționeze sau să orienteze materiale, piese, scule sau dispozitive speciale prin intermediul unor mișcări variabile în spațiu tridimensional;
- c. încorporează trei sau mai multe dispozitive de deservire cu buclă închisă sau deschisă (inclusiv motoarele pas cu pas); și
- d. este dotat cu «programabilitate accesibilă utilizatorului» prin metoda de învățare/redare (învață și repetă) sau prin intermediul unui calculator electronic care poate fi un controler logic programabil, adică fără intervenție mecanică.

N.B.1: «Programabilitate accesibilă utilizatorului» înseamnă posibilitatea oferită utilizatorului de a introduce, modifica sau înlocui «programe» prin mijloace, altele decât:

1. modificarea fizică a cablajelor sau interconexiunilor; sau
2. stabilirea comenzilor de funcționare, inclusiv introducerea de parametri.

N.B.2: «Program» reprezintă o secvență de instrucțiuni pentru desfășurarea unui proces, exprimată într-o formă executabilă sau convertibilă într-o formă executabilă cu ajutorul unui calculator electronic.

N.B.3: Definiția „robotului” nu include următoarele dispozitive:

1. mecanisme de manipulare cu comandă exclusiv manuală sau controlabile prin telecomandă;
2. mecanisme de manipulare cu secvență fixă, adică dispozitive mobile automatizate ale căror mișcări sunt programate și limitate prin mijloace mecanice. Mișcările programate sunt limitate mecanic prin folosirea opritoarelor fixate, cum ar fi camele sau tije. Secvența de mișcări și alegerea traiectoriilor sau unghiurilor nu sunt variabile sau modificabile prin mijloace mecanice, electronice sau electrice;
3. mecanisme de manipulare cu secvență variabilă și cu comandă mecanică, adică dispozitive mobile automatizate, ale căror mișcări sunt programate și limitate prin mijloace mecanice. Mișcările programate sunt limitate mecanic prin opritoare fixate dar reglabile, cum ar fi camele sau tije. Secvența mișcărilor și alegerea traiectoriilor sau unghiurilor sunt variabile în limitele configurației programate. Variațiile sau modificările configurației programate (de exemplu: schimbarea camelor sau tijelor) pe una sau mai multe axe de mișcare sunt realizate exclusiv prin operații mecanice;
4. mecanisme de manipulare cu secvență variabilă ce nu sunt servoasistate, adică dispozitive mobile automatizate, ale căror mișcări sunt programate și limitate prin mijloace mecanice. Programul este variabil, dar secvența este inițiată numai de semnalul binar provenind de la dispozitivele electrice binare sau de la opritoarele reglabile cu limitare mecanică;
5. cărucioare macara cu platformă, definite ca sisteme de manipulare funcționând în coordonate carteziane, construite ca parte integrantă a unui ansamblu vertical de compartimente de înmagazinare și concepute pentru accesul la conținutul acestor compartimente în vederea stocării sau prelevării.

„Superconductor” (ML18 și ML20): materiale (adică metale, aliaje sau compuși), care-și pot pierde în totalitate rezistența electrică (adică pot căpăta o conductivitate electrică infinită și pot transporta curenți electrici foarte mari fără a produce căldură prin efectul Joule).

N.B.1: Starea „superconductoare” a unui material este caracterizată individual de o «temperatură critică», un câmp magnetic critic, care este funcție de temperatură și de densitatea critică a curentului, care este în același timp funcție de câmpul magnetic și de temperatură.

N.B.2 *«Temperatură critică» reprezintă temperatura (uneori denumită temperatura de tranziție) la care un material „superconductor” își pierde în totalitate rezistența electrică la trecerea curentului electric continuu.*

„Substanțe lacrimogene” (ML7): substanțe care produc temporar efecte incapacitante sau iritante ce dispar la scurt timp după terminarea expunerii.

„Software” (toate categoriile): o colecție de unul sau mai multe «programe» sau «microprograme» stocate pe orice suport accesibil.

N.B.: *«Microprograme»: secvență de instrucțiuni elementare, înregistrată într-o memorie specială, a cărei execuție e declanșată prin introducerea instrucțiunii sale de referință într-un registru de instrucțiuni.*

„Tehnologie” (NGT și toate categoriile): informații specifice necesare pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” unui produs. Informațiile iau forma de «date tehnice» sau «asistență tehnică».

N.B.1: *«Asistența tehnică» se prezintă sub formă de instrucțiuni, procedee practice, instruire, cunoștințe aplicate, servicii de consultanță. «Asistența tehnică» poate implica un transfer de «date tehnice».*

N.B.2: *«Datele tehnice» se prezintă sub forma unor fotocopii, planuri, diagrame, modele, formule, tabele, proiecte și specificații tehnice, manuale și instrucțiuni scrise sau înregistrate pe suporturi sau dispozitive, cum ar fi discuri, benzi, memorii numai pentru citire.*

„Tuburi intensificatoare de imagine din prima generație” (ML15): tuburi cu focalizare electrostatică, utilizând la intrare și ieșire fibre optice sau plăcuțe cu suprafață din sticlă, fotocatozi multialcalini (S-20 sau S-25), fără a avea amplificarea cu plăcuțe microcanal.

„Utilizare” (NGT): exploatarea, instalarea (inclusiv instalarea pe amplasament), întreținerea (verificarea), repararea, revizia generală și modernizarea.

„Vectori de expresie” (ML7): purtători (de exemplu, o genă din plasmă sau un virus) utilizați pentru a introduce material genetic în celule gazdă.